

Discursul Rostit la 28 Aprilie 1939 de Führerul și Cancelarul Adolf Hitler În Reichsrag

Bundesarchiv, Bild 1011-808-1238-05
Foto: o.Ang. | 4. Mai 1941

<http://lupta-ns.info> &
<http://ofensivaodal.blogspot.com> &
<http://nat88.org>

**Discursul
rostit la 28 Aprilie 1939
de
Führerul si Cancelarul
Adolf Hitler
în Reichstag**

Deputați, bărbați ai Reichstagului

Președintele Statelor Unite ale Americii de Nord mi-a adresat o telegramă, al cărei conținut curios vă este cunoscut. Având în vedere că înainte ca eu să fi văzut acest document adresat mie, restul lumii luase cunoștință despre el prin radio și presă, și că în afară de aceasta din comentariile numeroase ale ziarelor democratice mondiale obținusem explicația prietenească după care în cazul acestei telegramme este vorba de un foarte iscusit document tactic, cu menirea de a arunca asupra statelor guvernate de către popor, vina răspunderii pentru măsurile războinice ale plutocrațiilor, — m'am hotărât ca să convoc Reichstagul german, pentru ca prin aceasta să vă dau D-Voastră, deputații mei din Reichstag, posibilitatea de a cunoaște răspunsul meu cei dintâi, în calitate de reprezentanți aleși ai națiunii germane, și de a aproba ori respinge acest răspuns.

În afară de aceasta însă am socotit că este util de a rămâne credincios procedurii începute de către D. Președinte Roosevelt, aducând la cunoștința lumii din partea mea și cu mijloacele noastre, răspunsul meu.

Nu pot lăsa însă să treacă această ocazie fără a exprima sentimentele ce mă străbat în fața uriașelor evenimente istorice din luna Martie a anului acestuia. Sentimentele mele le pot exprima numai sub forma unei umile mulțumiri adresate Providenței, care m'a chemat pe mine și care a lăsat să-mi reușească mie, necunoscutului soldat al războiului, să

ajung conducătorul poporului meu iubit cu atâta ardoare. Ea m'a făcut ca să găsesc căile pentru a ridica poporul nostru din cea mai adâncă mizerie, fără vărsare de sânge, și de a-l conduce iarăși spre înălțare.

Ea mi-a permis ca să îndeplinesc singura menire a vieții mele: aceea de a ridica poporul meu german din înfrângerea sa și de a-l elibera din cătușele celui mai rușinos dictat ce a existat vreodată.

Căci acesta a fost singurul țel al acțiunii mele. Din ziua în care am intrat eu în viața politică, nu am trăit în alt gând decât acela al redobândirii libertății națiunii germane, al reînnoirii forței și puterii Reichului nostru, al înfrângerii destrămării în interior, al înlăturării despărțirii în exterior și al asigurării sale cu privire la menținerea independenței economice și politice a vieții sale.

Nu am voit decât să refac ceea ce alții au sfărmat odată prin forță, am voit numai să repar ceea ce a distrus sau a stricat reavoința satanică sau lipsa de rațiune umană. Deaceia nu am făcut nici un pas care să violeze drepturi străine, ci am restabilit numai dreptul violat acum 20 de ani. În cadrul marelui Reich german de astăzi nu se află nici un teritoriu care să nu-i fi aparținut din cele mai vechi timpuri, să nu fi fost legat de el, sau să nu fi fost supus suveranității sale. Cu mult înainte ca un continent american să fi fost descoperit sau colonizat de către albi, Reichul acesta a existat nu numai în mărimea sa de astăzi, ci cuprindea în afară de aceasta teritorii și provincii multe, pierdute de atunci.

Când acum 21 de ani s'a terminat războiul sângeros, în milioane de inimi ardea speranța că o pace a rațiunii și a dreptății va răsplăti și va ferici popoarele care au suferit ororile înfricoșătoare ale războiului mondial. Spun „va răsplăti“, căci toți acești oameni nu au avut nici o vină a lor

în această catastrofă îngrozitoare, indiferent de constatările pe care le-ar putea face istoricii.

Și chiar dacă există încă astăzi în unele țări oameni politici cari puteau fi făcuți răspunzători de pe atunci de acest măcel, cel mai crud din toate timpurile, marea masă a soldaților tuturor țărilor și popoarelor putea fi cel mult compătimită, în nici un caz însă învinovățită. Eu însumi — după cum o știți — eram un om care nu activase deloc politic înainte de războiu și care prin urmare nu a făcut altceva decât și-a îndeplinit datoria de cetățean și soldat cinstit, ca și celelalte milioane de oameni. Deaceia eu am putut să lupt pentru libertatea și viitorul poporului meu cu conștiința cea mai curată, atât în războiu, cât și după războiu. Și tot din același motiv însă pot vorbi în numele milioanei și milioanei de nevinovați, atunci când declar, că toți aceștia care nu și-au îndeplinit decât cea mai sfântă datorie luptând pentru poporul lor, aveau dreptul la o pace a rațiunii și a dreptății, astfel ca însfârșit omenirea să poată păși printr-o conlucrare a tuturor la repararea pagubelor comune.

Aceste milioane de oameni au fost însă înșelate atunci și nu au obținut această pace, căci nu numai Germanii sau celelalte popoare care au luptat alături de noi au pierdut prin tratatele de pace, nu, dimpotrivă, efectul lor a fost distrugător și pentru învingătorii. Atunci s'a văzut pentru întâia oară ce nenorocire este când politica este făcută de către oameni cari nu au luptat în războiu; căci soldații nu au cunoscut deloc ura, ca acei politicieni bătrâni cari își crușaseră cu grijă prețioasa lor viață de ororile războiului, năpustindu-se acum ca niște spirite de răzbunare înnebunite, asupra omenirii. Ura, răutatea și lipsa de rațiune au fost părinții intelectualii ai dictatului de la Versailles. Spații vitale și state milenare au fost sfărmate și lichidate arbitrar, oameni cari din timpuri depărtate trebuiau să trăiască împreună au fost rupți unii de alții, condiții de viață economice nu au fost luate în conside-

5
rare, iar popoarele la rândul lor au fost transformate în învingători și învinși, în stăpâni cu toate drepturile și în servitori fără nici un drept. Acest document dela Versailles este fixat negru pe alb, spre fericirea generațiilor de mai târziu. Căci altminteri el ar fi considerat odată ca un produs fabulos al unei fantezii bolnave și decadente.

Dreptul de autodeterminare al a aproape 115 milioane de oameni a fost violat, nu de către soldați victorioși, ci de către politicieni nebuni, aproape 115 milioane oameni au fost despărțiți arbitrar din comunități vechi și reușiți în noi comunități, fără a ține seama de sângele și originea lor, fără a ține seama de rațiune și de toate condițiunile de viață economice.

Urmările au fost îngrozitoare.

Căci oricât au putut să distrugă bărbații de stat de atunci, ei n'au putut să înlăture o realitate: această masă de oameni gigantică care trăiește în Europa Centrală, care, comprimată într'un spațiu strâmt, nu-și poate asigura pâinea de toate zilele decât numai printr'o intensitate maximă a muncii și deci a ordinii. Ce știau însă acești oameni de stat ai imperiilor așa zise democratice despre aceste probleme? O ceată de ignoranți dintre cei mai proști care slobozită asupra omenirii, a distrus o ordine formată în aproape 2000 de ani de dezvoltare istorică, în spații vitale în care trebuie să-și găsească existența aproape 140 de oameni pe kilometrul pătrat și a transformat-o într'o dezordine, fără însă a putea, ori măcar a voi să rezolve problemele însăși cari se pun vrând-nevrând conviețuirii acestor oameni și pentru cari ei au luat răspunderea, în calitatea de dictatori ai noii orânduiri a lumii.

Când însă această orânduire s'a dovedit a fi catastrofală prin urmările ei, dictatorii de pace democrației de origine americană și europeană au fost atât de lași, că nici unul nu a îndrăznit să ia răspunderea pentru cele întâmplate. Fiecare arunca vina asupra celuilalt, încercând astfel să se salveze de

judecata istoriei. Din păcate, oamenii maltratați de către ura și lipsa lor de rațiune nu erau în stare să se salveze împreună cu cei care i-au dus la pieire.

Este imposibil de a enumera etapele durerii poporului nostru. Jefuit de întregul avut colonial și de toate mijloacele sale de plată, deci sărăcit, șantajat prin așa numitele reparații, poporul nostru a decăzut în cea mai întunecoasă epocă a nenorocirilor sale naționale. Și să nu se uite că aceasta nu a fost Germania naționaliștilor, ci Germania democratică. Acea Germania care pentru un moment a fost destul de slabă pentru a crede în promisiunile oamenilor de stat democrației

Mizeria care a rezultat de aici, lipsa fără întrerupere, a început să ducă poporul nostru spre disperare, din punct de vedere politic. Oamenii cei mai cinstiți și cei mai muncitori ai Europei Centrale, credeau că văd posibilitatea unei mântuiri în distrugerea totală care ajunsese un blestem în aparență. Paraziți evrei au jefuit fără milă națiunea și au arătat masele ajunse în mizerie. Nenorocirea poporului nostru devenind scopul egoist al acestei rase, s'a reușit să se recruteze din marea masă a șomerilor, elementele potrivite pentru revoluția bolșevistă. Prăbușirea ordinii politice, turburarea opiniei publice, printr'o presă evreiască fără răspundere, au dus spre sguduiri din ce în ce mai mari ale vieții economice și prin urmare spre o mizerie din ce în ce mai mare, care era un teren propice pentru gândurile bolșevice de răsturnare a ordinii. Armata revoluției mondiale evreiești, cum era numită oastea de șomeri, atinsese la sfârșit cifra de aproape 7 milioane. Germania nu cunoscuse niciodată până atunci aceste stări. În spațiul vital al marelui popor german și al vechiului stat habsburgic care îi aparținea, siguranța vieții economice nu era mai mică dealungul timpurilor, cu toate greutățile luptei pentru existență determinate printr'o suprapopulare a pământului, ci din contra, ea era din ce în ce mai mare. Munca și sânguința, spiritul de economie dezvoltat, ea și dragostea pentru o ordine

conștiințioasă, nu au putut dăruie, ce e drept, oamenilor din acest spațiu vital bogății prea mari, dar i-au scutit în schimb de decăderea în cea mai neagră mizerie.

Cu atât mai îngrozitor au simțit însă acești condamnați dela Versailles urmările păcii de mizerie impuse lor de către dictatorii democrați. Noi cunoaștem astăzi motivele care au determinat acest sfârșit îngrozitor al războiului mondial. În primul rând a fost pofta după pradă. S'a crezut că un lucru care chiar în viața individuală a omului numai rareori este de folos, mărit de milioane de ori, putea fi experimentat cu folos asupra omenirii. Să se jefuiască popoare mari, să li se ia prin șantaj tot ceea ce li se poate lua, și atunci se va putea trăi sărbătorește o viață proprie de lenevie fără nici o grijă. Aceasta era părerea acestor diletanți economici. Pentru scopul acesta însă trebuia ca:

1. Statele însăși să fi fost distruse. A trebuit ca să se răpească Germaniei avutul său colonial, cu toate că acesta era absolut fără valoare pentru democrațiile mondiale. A trebuit ca cele mai importante teritorii cu materii prime să fie invadate și — dacă este nevoie — supuse influenței proprii, iar înainte de toate:

2. A trebuit ca să se împiedece ca aceste nenorocite jertfe ale maltratării democratice de popoare și oameni să se poată vreodată reface sau chiar ridica.

Astfel s'a proiectat planul diabolic de a îngrenia generații întregi cu blestemul acestor dictate. Timp de 60, 70 sau 100 de ani, Germania urma să plătească sume a căror proveniență practică trebuia să rămână complet misterioasă. Realizarea unor sume atât de gigantice nu era de închipuit nici prin aur sau devize, nici pe calea cedărilor curente a unei părți din producție, fără ca să se distrugă în mod necesar și încasatorii orbiți ai tributului. În realitate, acești dictatori de pace democrați au distrus din temelie economia mondială, prin nebunia

lor dela Versailles. Ruperea în bucăți a popoarelor și a statelor fără nici o pricepere din partea lor, a dus la o distrugere a comunităților economice de producție și de comerț, care s'au adaptat pentru conlucrare dealungul secolilor, și au avut ca urmare, tendințe de independență anarhice, ducând astfel iarăși la distrugerea condițiilor generale de economie mondială de până atunci.

Când acum 20 de ani, m'am înscris ca al șaptelea membru al Partidului German Muncitoresc din München, în cartea vieții politice, am văzut peste tot în jurul meu efectele simptomelor acestei decadente. Lucrul cel mai rău era — după cum am accentuat — disperarea completă a maselor, dispariția oricărei încrederi în rațiunea umană sau în dreptate la intelectuali, precum și ieșirea brutală în evidență a egoismului tuturor creaturilor egoiste predispuse.

Cât de mult mi-a fost posibil ca în timp de 20 de ani să refac din această decădere haotică o națiune și să restabilesc o nouă ordine, aparține depe acum istoriei germane. Ceea ce vreau să lămuresc cu astăzi în fața D-Voastră ca introducere, este însă înainte de toate definirea intențiilor mele politice în exterior și realizarea lor.

Una din cele mai rușinoase violări impuse de către dictatul dela Versailles, este pentru toate timpurile, ruperea în bucăți a națiunii germane și dizolvarea politică a spațiului vital în care ea este situată, vrând-nevrând, de mii de ani.

Deputații mei, bărbați ai Reichstagului,

nu am lăsat niciodată îndoială asupra faptului că în Europa cu greu va fi posibil să se găsească vreodată o potrivire a granițelor dintre state și popoare, care să mulțumească pe toți.

Migrațiunile popoarelor încetând treptat în decursul ultimelor secole, formându-se mari comunități s'a creiat în aceste teritorii o stare, care va fi totdeauna privită cu nemulțumire

de o parte sau de alta, de către cei atinși. Însă tocmai modul de stabilizare treptată a acestor transformări de popoare și de state, a făcut în secolul trecut ca pentru mulți să apară ca îndreptățiță speranța că se va găsi în sfârșit un compromis între respectarea vieții naționale proprii a popoarelor europene și recunoașterea formațiunilor de state existente, un compromis care să facă totuș posibilă menținerea caracterelor etnice, fără să distrugă ordinea statală europeană și bazele economice date.

Aceste speranțe le-a înlăturat războiul mondial. Prin dictatul de pace dela Versailles nu a fost satisfăcut nici unul dintre aceste două principii. Nu a fost respectat nici dreptul de autodeterminare al popoarelor, și nici nevoile sau condițiile statale necum economice ale dezvoltării europene nu au fost luate în considerație. Cu toate acestea însă eu niciodată nu am lăsat vreo îndoială asupra faptului că — după cum am accentuat — chiar o revizuire a tratatului dela Versailles și-ar avea marginile ei undeva. Și eu chiar am declarat aceasta în totdeauna de bună voie și liber; și anume, nu din motive tactice, ci din convingere adâncă.

În calitatea de conducător național al poporului german, eu nu am lăsat nici o îndoială asupra faptului că peste tot unde interesele superioare ale conlucrării europene o cer, interesele naționale individuale trebuiesc lăsate la o parte, — dacă e nevoie. Și anume — după cum am accentuat — nu din motive de speculație tactică, căci eu nu am lăsat nici o îndoială asupra faptului că pentru mine această concepție este sfântă. Din această cauză, eu am luat hotărâri definitive în ceea ce privește un număr de ținuturi asupra cărora ar putea exista eventual neînțelegeri și am făcut cunoscut aceste hotărâri nu numai extern ci și în interior, și am făcut ca ele să fie respectate.

Eu nu am considerat, ca Franța la 1870/71, cedarea Alsaciei și a Lorenei ca insuportabilă pentru viitor, ci am făcut o deosebire între ținutul Saar și cele două provincii cari au

aparținut odată Reichului. Iar în această atitudine a mea nu a avut și nici nu va avea loc o revizuire.

Și nu am lăsat niciodată în interior ca această atitudine să fie călcată sau pusă în discuție, nici în presă și nici în alt mod. Reîntoarcerea teritoriului Saar înlăturase toate problemele teritoriale dintre Franța și Germania în Europa.

Eu am considerat însă regretabil faptul că oamenii de stat francezi au privit această atitudine ca un lucru dela sine înțeles. Lucrurile nu stau însă așa. Însă eu nu am manifestat această atitudine de frică față de Franța. Ca fost soldat, eu nu văd nici un motiv pentru o asemenea frică. În afară de aceasta, relativ la teritoriul Saar eu nu am lăsat nici o îndoială, că noi nu am admite ca el să nu fie retrocedat Germaniei. Nu, eu am manifestat această atitudine față de Franța ca expresia unei înțelegeri a necesității de a se ajunge cumva la o pace în Europa, și nu pentru a sădi germenul unei nesiguranțe sau tensiuni continue prin ținerea deschisă a pretențiunilor nelimitate și a unor revizuri eterne. Și dacă această tensiune a luat naștere cu toate acestea, atunci nu Germania este responsabilă pentru ea, ci acele elemente internaționale, care provoacă aceste tensiuni metodic, pentru a putea servi interesele lor capitaliste.

Căci eu am făcut declarațiuni obligatorii unui întreg șir de state. Nici unul dintre aceste state nu se poate plânge că i s'ar fi făcut vreodată vreo aluzie a unei pretenții a Germaniei față de el, care să fi fost în contradicție cu aceste declarații. Nici unul dintre oamenii de stat din Nordul Europei de exemplu nu poate afirma că i s'ar fi făcut vreodată din partea guvernului Reichului, sau din partea opiniei publice germane, o aluzie care să nu fie în concordanță cu suveranitatea sau integritatea acestor state.

Eu am fost fericit că un număr de state europene s'a folosit de ocazia acestor declarațiuni ale guvernului Reichului pentru a exprima și adânci și ele la rândul lor dorința de neutralitate

în orice caz. Așa sunt Olanda, Belgia, Elveția, Danemarca etc. Franța am amintit-o mai sus. Nu este nevoie să amintesc Italia, de care ne leagă cea mai adâncă și cea mai strânsă prietenie, sau Ungaria și Iugoslavia, cu cari, ca vecini, suntem prieteni sinceri. Dimpotrivă, chiar din primul moment al activității mele, eu nu am lăsat nici o îndoială asupra faptului că există alte stări de lucruri, care reprezintă o violare atât de josnică și grosolană a dreptului de autodeterminare al poporului nostru, încât noi nu le-am putea accepta niciodată și nu ne-am putea împăca niciodată cu ele. Nu există din partea mea nici un rând scris și nici un discurs, în care eu să fi luat o altă atitudine față de statele amintite mai sus, decât cea dată. Și tot atât de puțin există vreun rând sau vreun discurs în care în celelalte cazuri eu să fi exprimat altceva decât ceea ce am întărit mai târziu prin acțiunea mea în practică.

1. Austria. Vechea marcă dela Răsărit era odinioară marca de protecție a națiunii germane spre Sud-estul Reichului. Germanii din această țară germană se recrutează din coloniștii tuturor ramurilor poporului german, cu toate că ramura Baiuvarilor este cea mai numeroasă. Mai târziu, această Marcă de Est a devenit puterea pe care se sprijinea o Casă Imperială germană, timp de o jumătate de mileniu, iar Viena a devenit prin aceasta, capitala Reichului de atunci. Acest Reich a fost distrus în decursul unei desmembrări treptate de către Corsicanul Napoleon, în mod definitiv, a trăit însă mai departe sub forma Confederației Germane și mai nou a luptat și a suferit în comun în cel mai mare războiu, dacă nu într'un stat unitar, cel puțin într'o unitate mult dorită a poporului. Eu însumi sunt un copil al acestei Mărci de Est. Prin bandiții dela Versailles, nu numai că Reichul german a fost distrus, iar Austria desmembrată, dar a fost chiar interzis Germanilor a-și manifesta credința lor în acea comunitate, căreia i-au aparținut timp de peste o mie de ani. Înlăturarea acestei stări de lucruri am privit-o totdeauna ca cea mai înaltă și mai

sfântă datorie a vieții mele. Nu am omis niciodată ca să-mi manifest această voință. Și am fost decis în orice moment ca să realizez această idee ce mă urmărea ziua și noaptea. Aș fi păcăluit împotriva chemării mele de către Providență, dacă aș fi devenit un trădător al impulsului de a reda patria mea și poporul meu din Austria, Reichului, și prin aceasta poporului german.

Prin aceasta am șters și cea mai rușinoasă pagină a tratatului dela Versailles. Am restabilit dreptul de autodeterminare pentru 7,5 milioane de Germani. Am înlăturat violarea democratică a acestor 7 milioane și jumătate. Am anulat oprirea votului pentru a putea decide de soarta lor și am lăsat ca să aibă loc în fața Istoriei acest vot. El a dat un rezultat pe care nu numai eu l-am așteptat ci pe care îl prevedeau precis și violatorii democratici de popoare dela Versailles. Căci altfel de ce ar mai fi interzis ei votul asupra Anschlussului?

2. Boemia și Moravia

Când în decursul migrațiunilor de popoare, neamurile germane au început ca să pornească mai departe, din motive inexplicabile, din spațiul boem-morav de astăzi, în acest spațiu și printre Germanii cari au mai rămas, s'a întins un popor slav, străin. De atunci, spațiul său vital este înconjurat în formă de potcoavă de către poporul german. Nu se poate închipui din punct de vedere economic o existență independentă a acestor țări care să dureze, decât în legătură cu poporul german și cu economia germană. În afară de aceasta, în acest spațiu boem-morav trăiau și 4 milioane de germani. O politică de desnaționalizare care a început mai ales cu dictatul dela Versailles sub presiunea majorității cehice, în parte apoi și condițiile economice și mizeria în creștere, au condus la o emigrare a elementului german, astfel că numărul Germanilor a scăzut la 3,7 milioane. Teritoriul este locuit la margine compact de către Germani, are însă și în interior mari insule de limbă germană. După origina sa, poporul ceh ne

este un popor străin. Dar trăind împreună timp de o mie de ani, cultura lui a fost formată în părțile esențiale de către influența germană. Economia sa este rezultatul legăturii cu marea economie germană. Capitala acestei țări a fost un timp orașul Împăratului german, ea are cea mai veche universitate germană. Numeroase catedrale, primării, palate de nobili și de burghezi sunt martorii influenței culturale germane. La rândul său, poporul ceh și-a format cu poporul german dealungul secolelor, o relație care a fost când mai mult când mai puțin strânsă. Fiecare apropiere a condus la înflorirea poporului german și ceh, și fiecare ecartă la catastrofă.

Calitățile și valorile poporului german ne sunt cunoscute. Dar și poporul ceh, prin calitățile sale, prin munca, sângele, iubirea sa de țară și de neam, merită tot respectul din partea noastră. În realitate au existat timpuri, în care acest respect reciproc față de chestiunile naționale era un lucru natural. Autorii democrației ai păcii de la Versailles își pot reclama meritul de a fi intenționat să dea acestui popor ceh misiunea specială de satelit care să fie îndreptat împotriva Germaniei.

În acest scop au acordat în mod arbitrar bunuri naționale străine acestui stat, care nu era capabil de viață numai din substanță etnică proprie, adică au violat alte naționalități, pentru ca în felul acesta să asigure o amenințare latentă a națiunii germane în Europa Centrală. Căci acest stat, al cărui așă numit „popor de stat“ era în minoritate, nu putea fi menținut decât printr-o violare brutală a minorităților naționale, care erau în majoritate. Această violare la rândul ei nu se putea închipui decât prin acordarea unei protecții și a unui ajutor din partea democrațiilor europene. Acest ajutor era însă bine înțeles numai atunci de așteptat, când acest stat era dispus să accepte și să joace exact rolul care i-a fost rezervat de la naștere.

Acest rol însă nu însemna altceva decât împiedecarea consolidării Europei Centrale, formarea unei punți de agresivitate bolșevică spre Europa și mai ales acela de a fi un servitor al democrațiilor europene împotriva Germaniei. Toate celelalte au urmat apoi dela sine.

Cu cât mai mult voia să corespundă acest stat rolului său, cu atât mai mare devenea rezistența minorităților naționale care se opuneau. Cu cât creștea însă această rezistență, cu atât mai mare trebuia să fie oprirea. Această accentuare inevitabilă a diferendelor din interior a condus iarăși la o dependență cu atât mai mare de întemeietorii de state și binefăcătorii Europei. Căci numai ei erau în stare să mențină economia mai departe existența nenaturală, artificială, a acestei formații.

În primul rând Germania nu a avut în esență decât un singur interes: Să elibereze aceste 4 milioane de Germani din situația imposibilă în care se aflau și să facă posibilă reîntoarcerea lor la patrie, la Reichul de o mie de ani.

Era dela sine înțeles, că această problemă a pus pe tapet toate celelalte probleme ale naționalităților. Tot așa și faptul că plecarea tuturor naționalităților a trebuit să ia orice posibilitate de existență a statului-rest, fapt care nu putea scăpa atenției întemeietorilor de state de la Versailles. Căci numai pentru că știau aceasta, au decis violarea dreptului celorlalte minorități și le-au silit să facă parte din această construcție de stat diletantă.

Nici asupra acestei atitudini și concepții ale mele nu am lăsat niciodată vreo îndoială. De sigur, atâta timp cât Germania era neputincioasă și fără putere de apărare, s'a putut ca aceste 4 milioane de Germani să fie maltratați, fără o rezistență practică din partea Reichului. Numai un copil în politică putea crede că națiunea germană va rămâne pentru toate timpurile în starea din anul 1919. Numai atâta vreme cât conducerea

statului german era în mâna trădătorilor internaționali susținuți de către străinătate, se putea crede în acceptarea supusă a acestor stări rușinoase. După cum după victoria național-socialismului, acești trădători au trebuit să-și mute domiciliul lor acolo, de unde și-au primit subsidiile în bani, tot așa și rezolvarea acestei probleme nu a fost decât o chestiune de timp. Și aici era vorba exclusiv de o chestiune ce interesa numai naționalitățile respective, iar nu de o problemă ce interesa Europa Occidentală. Este natural explicabil că Europa Occidentală s'a interesat pentru acest stat artificial, creiat pentru interesele sale. Dar că naționalitățile din jurul acestui stat au considerat acest interes ca un factor referitor la ei, a fost poate pentru unii o concluzie greșită, demnă de compătimit. Dacă acest interes ar fi fost îndreptat spre întărirea financiară a acestui stat, nu s'ar fi reproșat nimic din partea germană. Dar la urma urmelor, acest interes financiar nu a servit și el la rândul său decât exclusiv scopurilor politice de dominație ale democrațiilor.

Tot așa și promovarea financiară a acestui stat nu a urmărit decât un singur scop; acela de a crea un stat, militar supraînarmat, cu misiunea de a forma o forță de intră în teritoriul Reichului, care promitea de a avea o valoare incontestabilă, fie ca punct de plecare al unor acțiuni militare în legătură cu incursiuni dinspre Vest asupra Germaniei, fie numai ca bază pentru aviație. Ceeace se aștepta dela acest stat, rezultă cel mai bine din constatarea făcută de către ministrul aierului francez, Pierre Cot, care a declarat liniștit, că misiunea acestui stat ar fi aceea, de a fi un teren de decolare și de aterizare pentru aviația de bombardament, de unde s'ar putea distruge în câteva ore cele mai importante centre industriale germane. Este deaceea de înțeles, că conducerea statului german la rândul său, s'a hotărât să distrugă acest teren de aviație de bombardament. Ea a luat această hotărâre nu cumva din ură față de poporul ceh. Dimpotrivă. Căci în decursul unei

convieștiri milenare au existat perioade de strânsă colaborare adesea de sute de ani, între poporul german și cel ceh, întrerupte însă în orice caz de scurte perioade de tensiune. Bine înțeles că în timpul unor asemenea tensiuni, pasiunea oamenilor care se luptă între ei în primele rânduri ale poporului poate să întunece sentimentul de dreptate și să conducă prin aceasta la o părere generală falsă. Aceasta este o caracteristică a fiecărui războiu. Dar în marile epoci de convieștire armonică, ambele popoare și-au dat încă totdeauna seama, că ambele pot cere la rândul lor un drept la stîmna și respectarea naționalității lor.

Eu însă, chiar în acești ani de luptă, nu am avut niciodată o altă atitudine față de poporul ceh, decât aceea a unui reprezentant nu numai al intereselor exclusive etnice germane și ale Reichului, care respectă poporul ceh în sine. Un lucru e sigur: Dacă moșelor democratice ale acestui stat le-ar fi reușit să atingă ultimul lor țel, atunci de sigur nu poporul german ar fi fost distrus, cu toate că și noi am fi putut să avem pierderi mari. Nu: Probabil că poporul ceh, din cauza mărimii și poziției sale ar fi avut de suportat, după cum sunt convins eu, urmări mult mai îngrozitoare, catastrofale. Sunt fericit că mi-a reușit, chiar dacă spre supărarea interesenților democrației, să evit această catastrofă din Europa Centrală, mulțumită măsurii pe care am păstrat-o noi și mulțumită înțelegerii poporului ceh.

Acestui popor i se va acorda din capul locului în Germania național-socialistă, aceea pentru ce au luptat cei mai buni și cei mai înțelegători Cehi odinioară timp de decenii. Și anume, dreptul la propria naționalitate și la păstrarea ei, ca și dreptul la trăire liberă a acestei naționalități.

Germania național-socialistă nu se gândește să tăgăduiască vreodată principiile de rasă ce formează mândria noastră. De ele va beneficia nu numai poporul german, ci și poporul ceh.

Ceace pretindem noi, este respectarea unei necesități istorice și a unei situații de nevoie economică în care ne găsim amândoi.

La 22 Februarie 1938, când am anunțat în Reichstag rezolvarea acestei probleme, eram convins că mă supuneam unei necesități din Europa Centrală. Căci încă în Martie 1938 aveam credința că-mi va putea reuși să rezolv problema minorităților din acest stat pe calea unei evoluții încete, și să asigur astfel, mai de vreme sau mai târziu, printr-o colaborare tolerantă acea platformă comună care nu numai politic, ci și economic, ar putea servi interesele noastre ale tuturor. Abia atunci când d. Beneș care se găsea cu totul în mâinile financiarilor săi internaționali-democratici, a făcut din această problemă una militară și a dat drumul unui val de asuprașire împotriva Germanilor, încercând în același timp să provoace prin cunoscuta mobilizare un eșec internațional statului german și să-i compromită prestigiul său, mi-am dat eu seama că o soluție pe calea aceasta nu mai poate reuși. Căci acea minciună a unei mobilizări germane a fost inspirată, după cum era clar, de către străinătate și impusă Cehilor pentru a aduce astfel o știrbire de prestigiu Germaniei.

Nu e nevoie să mai repet că Germania nu mobilizase nici un om în Mai anul trecut, dar că noi toți am fost de părerea că tocmai soarta d-lui Schuschnigg ar fi trebuit să servească de exemplu pentru toți, pentru a pregăti drumul pentru o înțelegere printr-o tratare mai dreaptă a minorităților naționale. Cât despre mine, eu am fost în orice caz gata să încerc să realizez o asemenea dezvoltare pașnică, cu răbdare, și dacă era nevoie pentru mai mulți ani înainte. Dar tocmai această rezolvare pașnică era un spin în ochii agitatorilor democrați. Ei ne urăsc pe noi Germanii și ar dori mai bine să ne extermineze. Dar ce sunt chiar Cehii pentru ei? Un mijloc pentru atingerea scopului! Ce-i interesează pe ei soarta unui mic popor viteaz, ce le pasă lor de viața sutelor de mii de soldați

viteji, care trebuiau să fie jertfa politicii lor? Acești agitatori pentru pace din Occident nu doreau să stabilească pacea, ci voiau să vadă sângele curgând, pentru ca prin această curgere de sânge să ațâțe popoarele și apoi să facă să curgă și mai mult sânge. Pentru această cauză a fost inventată mobilizarea germană și mințită opiniei publice dela Praga. Ea trebuia să fie un argument pentru mobilizarea cehă. Afară de aceasta s'a mai crezut că se poate face o presiune militară asupra alegerilor din țara Sudeților, care nu se mai puteau evita. După părerea lor, nu existau în cazul acesta decât două posibilități pentru Germania: Ori acceptarea acestei mobilizări cehice și prin aceasta acceptarea unei înfrângeri rușinoase, ori răfuiala cu Cehoslovacia, adică un războiu sângeros, și deci posibilitatea eventuală de a mobiliza popoarele din Apus, care nu erau de loc interesate în aceste chestiuni, de a le conduce și pe ele în orgia de sânge necesară, pentru a cufunda omeni-rea într-o nouă catastrofă, în care mii aveau onoarea să-și piardă viața, iar alții plăcerea de-și face afacerile de războiu.

Domnilor deputați, Dy. cunoașteți hotărârea pe care am luat-o atunci imediat:

1. Rezolvarea acestei chestiuni, și anume încă în anul 1938, cel mai târziu până la 2 Octombrie;

2. Pregătirea acestei rezolvări cu toate mijloacele care nu puteau lăsa nici o îndoială asupra faptului că orice încercare de amestec va fi de acum înainte respinsă de către forța unită a națiunii.

Am ordonat atunci construirea fortificațiilor noastre din Apus. Ele erau chiar la 25 Septembrie într-o stare care întrecă de 30 până la 40 de ori forța de rezistență a liniei Siegfried din războiul mondial. Ele sunt acum terminate în esențial și se completează actualmente cu noile linii de fortificație date de către mine mai târziu, cele dela Aachen și Saarbrücken. Și acestea sunt în mare parte gata de apărare. In

starea în care se găsesse astăzi aceste fortificații, cele mai gigantice din toate timpurile, națiunea germană poate fi convinsă liniștit că nici unei forțe din lume nu-i va reuși să străpungă vreodată acest front.

După ce prima încercare de provocare prin mobilizarea cehă nu dusese la rezultatul dorit, a început a doua fază, în care s'a văzut abia cu claritate tendința în această chestiune ce interesa exclusiv Europa Centrală. Dacă astăzi în Europa se ridică strigătul: „Niciodată iarăși München!“, atunci aceasta nu este decât confirmarea faptului că agitatorilor de războiu le-a apărut soluția pașnică a problemei ca cea mai rea din câte s'au întâmplat vreodată. Ei regretă că nu a curs sânge. Bine înțeles, nu sângele lor propriu: căci acești agitatori nu se găsesc acolo unde se trage cu arma, ci acolo unde se câștigă bani. Ci sângele multor soldați necunoscuți. În definitiv nici nu era nevoie ca conferința dela München să aibă loc; căci această conferință s'a ținut numai pentru a asigura statelor care agitaseră la început la o rezistență cu orice preț, după ce problema își căuta rezolvarea într'un fel sau altul, o retragere mai mult sau mai puțin onorabilă. Căci fără München, adică fără amestecul acestor state din Vest, soluția întregii probleme — dacă s'ar mai fi ajuns la o astfel de agravare a situației, — ar fi fost probabil foarte ușoară.

Hotărîrea dela München a condus la următorul rezultat:

1. Reîntoarcerea la Germania a părților esențiale din regiunile dela marginea Boemiei și a Moraviei, locuite de Germani.
2. Menținerea în suspensiune a rezolvării celorlalte probleme ale acestui stat, adică reîntoarcerea, respectiv despărțirea minorităților maghiare și slovace care au mai rămas.
3. A rămas încă deschisă problema garanției. Garantarea acestui stat se condiționase, în ceeace privește Germania și Italia, de aprobarea tuturor interesenților cu care se mărginea

acest stat și prin urmare de soluția în fapt a chestiunilor referitoare la acești interese și care rămăseseră încă dechise:

1. Reîntoarcerea ținuturilor maghiare la Ungaria.
2. Reîntoarcerea ținuturilor polone la Polonia.
3. Rezolvarea problemei slovace.
4. Rezolvarea problemei ucrainiene.

După cum vă este cunoscut, abia începuseră tratativele dintre Ungaria și Cehoslovacia, că atât delegații cehoslovaci, cât și cei maghiari s'au adresat Germaniei și Italiei, care era de partea noastră, cu rugămintea ca în calitate de arbitri să traseze noua graniță dintre Slovacia, Carpato-Ucraina și Ungaria. Prin aceasta, însăși cei interesați nu s'au folosit de posibilitatea ce o aveau de a apela la cele patru puteri, ci au renunțat la ea, adică au respins-o.

Și acest lucru era de înțeles. Toți cei cari locuiau în acest spațiu vital voiau liniște și pace. Italia și Germania erau gata de a răspunde acestei chemări. Nici Anglia și nici Franța n'au protestat și n'au putut protesta în contra acestei înțelegeri care era formal deosebită de înțelegerea dela München; căci ar fi fost o nebunie să se protesteze dela Londra sau dela Paris în contra unei acțiuni a Germaniei sau a Italiei, care nu a avut loc decât în urma cererii celor interesați.

Sentința de arbitraj a Italiei și a Germaniei nu a mulțumit complet — ca totdeauna în asemenea cazuri — nici una din părți. Ea avea dela început defectul că trebuia să fie recunoscută benevol de către ambele părți. Deaceia, atunci când această sentință a ajuns la realizare, puțin timp după acceptare s'au adus motive de apel violente din partea a două state. Ungaria cerea din interese generale și particulare Carpato-Ucraina. Tot așa și Polonia cerea o legătură directă cu Ungaria. Era evident că în asemenea împrejurări și statul-rest al acestei creații a Versaillesului era sortit să moară.

Era fapt, că nu exista decât un singur stat care avea interes la menținerea acestui status quo, anume România, care prin gura celui mai competent și-a exprimat mie personal părerea, cât de mult ar fi de dorit dacă s'ar putea obține un drum direct spre Germania peste Ucraina și Slovacia. Amintesc aceasta ca o ilustrație pentru sentimentul de amenințare din partea Germaniei, de care ar suferi guvernul român, după concepțiile ghicitorilor americani. Acum era însă clar că nu putea fi menirea Germaniei aceea de a se opune veșnic unei dezvoltări sau de a lupta pentru o stare pentru care noi nu am fi putut lua niciodată o responsabilitate.

De aceea a sosit acel moment, în care eu, în numele guvernului german, m'am hotărât ca să declar că noi nu ne mai putem gândi ca să mai fim și mai departe sub povara bănuiciei că ne opunem unei granițe comune dintre Polonia și Ungaria, numai pentru a menține deschis un drum pentru un marș înspre România. Și deoarece în afară de aceasta, guvernul ceh s'a întors la vechile sale metode iar Slovacia manifesta sentimente de independență, nu mai putea fi vorba despre o menținere a statului. Construcția dela Versailles a Cehoslovaciei și-a trăit viața.

Ea a ajuns la dezmembrare, nu pentru că Germania a voit aceasta, ci deoarece nu se pot construi artificial pe mai mult timp la masa de conferințe niște state, incapabile de viață.

Deaceia Germania a respins o informație cerută de către Anglia și Franța despre garanție, cu câteva zile înainte de desmembrarea acestui stat; lipsind toate premisele prevăzute pentru aceasta la München. Din contra. Când în sfârșit — după ce întregul stat era în dizolvare și chiar se dizolvase în practică — guvernul german s'a decis ca să intervină și el din partea sa, atunci aceasta nu s'a întâmplat decât dintr'un motiv de executarea unei datorii care se înțelegea dela sine, căci trebuie să se mai observe următoarele:

Guvernul german și-a exprimat chiar în timpul primei vizite cu ocazia luării ministerului a ministrului de externe ceh Chvalkovsky la München, concepția sa despre viitorul Cehoslovaciei. Eu însumi l-am asigurat atunci pe d. ministru Chvalkovsky, că în ipoteza unui tratament loial al minorităților mari germane rămase în Cehia și în ipoteza unei liniștiri a întregului stat voi am asigura o ținută loială a Germaniei și din partea noastră nu vom pune nici un fel de obstacole acestui stat.

Nu am lăsat însă nici o îndoială asupra faptului, că, în cazul când Cehia ar face orice fel de pași în sensul tendințelor D-lui Dr. Beneș care era demisionat, Germania nu ar accepta o dezvoltare în această direcție, ci ar stinge-o chiar în germen. Am mai atras atunci atenția asupra faptului că menținerea unui arsenal militar atât de gigantic în Europa Centrală trebuia considerată ca lipsită de sens și scop, fiind numai un focar de pericol.

Cât de just a fost avizul meu, s'a văzut prin dezvoltarea ulterioară a evenimentelor. Printr'o propagandă șoptită care creștea continuu ca și printr'o alunecare treptată a unor zăbrele cehe în modul de a scrie de mai înainte, a trebuit ca să vadă oricine că în scurt timp se vor restabili vechile stări de lucruri. Pericolul unui conflict militar era cu atât mai mare atunci, cu cât ne puteam aștepta în orice moment ca niște nebuni oricare să pună mâna pe monstruoasele materiale de războiu înmagazinate. Aceasta ascundea în sine pericolul unor explozii de o mărime de neprevăzut. Nu pot, d-lor deputați, să nu vă dau o privire, ca dovadă despre cele spuse, despre cifrele care par a fi chiar gigantice, ale acestei magazii internaționale de explozivi din Europa Centrală. Dela ocuparea acestui teritoriu, au fost confiscate și puse în siguranță:

A. Aviația.

1. Avioane	1 582
2. Tunuri antiaeriene	501

B. Armata.

1. Tunuri (ușoare și grele)	2 175
2. Aruncătoare de mine	785
3. Care de luptă	469
4. Mitraliere	43 876
5. Revolvere	114 000
6. Arme	1 090 000

C. Munițiuni.

1. Muniție de infanterie peste 1 000 000 000 proiectile	
2. Muniție de artilerie peste 3 000 000 proiectile	

D. Material de războiu diferit, ca:

Material de poduri
Material de ascultare
Proiectoare
Aparate de măsură
Automobile și
Automobile speciale:

în cele mai mari cantități!

Cred că este o fericire pentru milioane și milioane de oameni că mi-a reușit, grație înțelegerii ce au arătat-o oamenii răspunzători în ultimul moment, să evit o astfel de explozie și să găsesc o soluție, prin care după părerea mea, s'a înlăturat definitiv o problemă ce constituia un focar de pericol în Europa Centrală.

Afirmația că această rezolvare este în contradicție cu înțelegerea dela München, nu poate fi întemeiată sau susținută prin nimic. Soluția dela München nu putea fi în nici un caz o soluție definitivă; căci ea a recunoscut însăși că mai erau și alte probleme cari cereau o soluționare și trebuiau fi rezolvate. Iar faptul că cei interesați — și aceasta este hotărîtor — nu s'au adresat celor patru puteri ci numai Italiei și Germaniei nu ni

se poate într'adevăr reproșa nouă. Deasemenia nici faptul că statul în sine se descompusese singur și deci nu mai exista o Cehoslovacie. Este dela sine înțeles faptul că acum și Germania, după ce principiul etnic fusese scos din vigoare, își apără interesele sale ori ce s'ar spune milenare, nu numai de ordin politic, ci și economic.

Dacă soluția pe care a găsit-o Germania este justă sau nu, o va arăta viitorul. Cert este faptul că soluția nu e supusă unui control sau critici engleze. Căci țăările Boemia și Moravia ca ultimele resturi ale Cehoslovaciei de odinioară, nu mai au nimic a face cu înțelegerea dela München. Tot atât de puțin cât și măsurile engleze luate de exemplu în Irlanda de Nord, juste sau false, pot fi supuse unui control sau critici germane, tot atât de puțin există cazul acesta și la aceste vechi electorale germane.

Nu înțeleg însă deloc, cum se poate referi înțelegerea personală dela München dintre d. Chamberlain și mine la acest caz, deoarece acest caz al Cehoslovaciei a fost reglementat prin protocolul dela München al celor patru puteri, atât cât a putut fi reglementat atunci. În afară de aceasta, nu era prevăzut decât faptul că, în cazul când cei interesați nu ajung la o înțelegere, ei se vor putea adresa celor patru puteri. Iar acestea urmau atunci să se întrunească la o nouă conferință, după trei luni.

Interesații nu s'au adresat însă deloc celor patru puteri, ci numai Germaniei și Italiei. Intru cât era îndreptățit acest lucru, rezultă din faptul că nici Anglia, nici Franța nu au protestat, ci au acceptat fără nici o rezervă sentința de arbitraj dată de Germania și Italia.

Nu, înțelegerea făcută între d. Chamberlain și mine nu s'a referit la această problemă ci numai la chestiuni ce privesc conviețuirea dintre Anglia și Germania. Aceasta rezultă în mod univoc din constatarea că asemenea chestiuni trebuiau să

se trateze în viitor în spiritul înțelegerii dela München și al acordului naval anglo-german, în mod amical și anume, pe calea consultării. Dacă însă această înțelegere s'ar fi referit asupra oricărei acțiuni politice germane din viitor, atunci n'ar avea voie nici Anglia să mai întreprindă un pas de exemplu în Palestina sau altundeva fără a să se consulta în prealabil cu Germania. Este dela sine înțeles că noi nu pretindem aceasta, însă tot așa, respingem orice pretențiune analogă adresată nouă. Iar dacă acum d. Chamberlain trage de aici concluzia că prin aceasta acordul dela München nu mai este valabil, fiindcă el ar fi fost rupt de către noi, atunci eu iau la cunoștință această concepție și trag consecințele din ea.

Eu am purtat în tot timpul activității mele politice ideea stabilirii unei strânse prietenii germano-engleze și a unei colaborări. Am găsit în mișcarea mea un număr foarte mare de oameni de aceeaș părere. Poate că mi s'au atașat și din cauza acestei atitudini a mele. Această dorință de colaborare și prietenie anglo-germană nu numai că corespunde sentimentelor mele, ci este și conformă cu recunoașterea din partea mea a importanței existenței, în interesul întregii omeniri, a Imperiului britanic mondial.

Nu am lăsat niciodată o îndoială asupra faptului că eu văd în menținerea acestui imperiu un factor de valoare, neprețuit pentru întreaga cultură și economie umană. Ori cum va fi câștigat Marea Britanie teritoriile sale coloniale — eu știu că aceasta a fost totdeauna cu ajutorul forței și foarte adesea cu brutalitate —, totuși îmi dau seama că nici un imperiu nu a luat naștere pe altă cale, și că la urma urmei, în fața istoriei lumii se apreciază mai puțin metoda decât succesul, și anume, nu în sensul succesului metodei, ci în acela al folosului general, care ia naștere din o asemenea metodă. Este incontestabil că poporul anglo-saxon a prestat o muncă imensă de colonizare în lumea aceasta. Am cea mai sinceră admirație față de această muncă. Ideea de a distruge această muncă mi-a părut

și îmi pare condamnabilă din punct de vedere superior omenesc. Dar acest respect sincer al meu în fața acestei munci nu însemnează pentru mine o renunțare la asigurarea vieții poporului meu propriu. Cred că este imposibil de a se stabili o prietenie durabilă între poporul german și cel anglo-saxon, dacă nu există și de cealaltă parte convingerea că nu sunt numai interese britanice, ci și interese germane, că scopul și conținutul vieții nu este numai păstrarea Imperiului Britanic pentru bărbații britanici, ci pentru bărbații germani, libertatea și păstrarea poporului german! O prietenie adevărată durabilă între cele două popoare se poate închipui numai în baza unei respectări reciproce. Poporul englez domnește peste un mare imperiu mondial. El a constituit acest imperiu într'un timp de moleșală al poporului german. Înainte de aceasta era Germania un mare imperiu mondial. Ea a stăpânit odinioară Occidentul. În lupte sângeroase și certuri religioase ca și din motivul unei sfărâmițări în state, acest Reich a scăzut în putere și mărire și s'a scufundat într'un somn adânc. Dar atunci chiar când acest imperiu părea că se apropie de sfârșit, creștea în el germenul renașterii sale. Din Brandenburg și Prusia a luat naștere o nouă Germanie, cel de al II-lea Reich, iar din acesta a devenit acum în sfârșit Reichul poporului german. Să înțeleagă acum toți Englezii că noi nu avem de loc un sentiment de inferioritate față de Britanici. Trecutul nostru istoric este prea uriaș pentru aceasta!

Anglia a dăruit mulți oameni mari omenirii. Germania nu mai puțin. Lupta grea pentru existență a poporului nostru a cerut din partea noastră în decursul a trei secole numai pentru apărarea Reichului jertfe de sânge cari au întrecut cu mult pe acelea pe care a trebuit să le aducă alte popoare pentru apărarea existenței lor. Dacă Germania, un stat veșnic amenințat, nu a putut totuși să-și păstreze posesiunea sa, ci a trebuit să jertfească multe provincii, aceasta numai din cauza dezvoltării greșite în stat și a slăbiciunii ce rezulta de aici. Acest stadiu

este astăzi înlăturat. De aceea noi ca Germani, nu avem câtuși de puțin sentimentul de a fi inferiori de exemplu poporului englez. Stima față de noi înșine este tot atât de mare ca a unui englez față de Anglia. Istoria poporului nostru prezintă în durata ei de aproape două mii de ani destule ocazii și fapte pentru a ne umple inima cu o mândrie sinceră.

Dacă însă acum Anglia nu arată nici o înțelegere pentru această atitudine a noastră, ei crede că poate privi Germania ca un stat vasal, atunci fără îndoială că toată dragostea și prietenia noastră ce le oferim Angliei, sunt în zadar. De aceea noi nu vom dispera, ci — sprijiniți pe conștiința propriei noastre forțe și a prietenilor noștri — vom găsi calea care asigură independența noastră și nu aduce nici o știrbire demnității noastre.

Am luat cunoștință de declarațiile primului ministru englez, în care el exprimă că nu poate avea nici o încredere în asigurările date de Germania. În aceste condițiuni, cred că este evident că noi nu putem să-l lăsăm nici pe el, nici poporul englez mai departe într-o situațiune care nu se poate imagina decât întemeiată pe încredere. Când Germania a devenit național-socialistă și prin aceasta și-a început reînvierea, am propus eu însumi, urmărind neîncetat o politică de prietenie față de Anglia, o limitare benevolă a înarmării navale germane. Această limitare a presupus fără îndoială un lucru, anume voința și convingerea că între Anglia și Germania nu va mai fi posibil niciodată un război. Această voință și convingere eu o am încă și astăzi.

Trebue însă să constat că politica Angliei, oficială sau inoficială, nu lasă nici o îndoială asupra faptului că la Londra nu se mai împărtășește această convingere, ci din contra, se împărtășește opinia, că indiferent de conflictul în care ar fi amestecată Germania, Anglia va trebui să ia o atitudine totdeauna împotriva Germaniei. Prin urmare se consideră acolo războiul

în contra Germaniei ca un lucru dela sine înțeles. Îmi pare foarte rău de aceasta, căci singura pretenție pe care am făcut-o și o voi face-o totdeauna Angliei, este retrocedarea coloniilor noastre. Nu am lăsat însă nici o lipsă de claritate asupra faptului că aceasta nu ar putea fi niciodată un motiv pentru un conflict de război. Eu am fost totdeauna de părerea că Anglia, pentru care aceste colonii nu au nici o valoare, ar avea vreodată înțelegere pentru situația germană și ar prețui mai mult prietenia germană decât niște obiecte care nu aduc nici un folos real pentru Anglia, pe când ele sunt de importanță vitală pentru Germania.

Eu nu am emis însă, în afară de aceasta, nici o revendicare, care ar fi atins într'un mod oarecare interese britanice, sau cari ar fi putut deveni un pericol pentru Imperiul Britanic și prin urmare ar fi însemnat o pagubă pentru Anglia. Eu am rămas totdeauna în cadrul acelor revendicări, cari sunt în cea mai strânsă legătură cu spațiul vital german și deci cu proprietatea eternă a națiunii germane. Dacă acum Anglia este atât în presă cât și oficial de părerea că trebue să ia neapărat atitudine în contra Germaniei, și dovedește aceasta prin cunoscuta politică de încercuire, atunci condițiunile preliminare pentru acordul naval sunt înlăturate. De aceea eu m'am decis ca să comunic aceasta cu ziua de astăzi guvernului britanic. Dar nu este vorba pentru noi de o chestiune materială — căci eu cred încă că noi vom putea evita o cursă de înarmări cu Anglia — ci e vorba de un act de stimă proprie. Dacă însă guvernul englez pune preț pe faptul de a intra încă odată în tratative cu Germania asupra acestei probleme, atunci nimeni nu s'ar bucura mai mult ca mine pentru ca totuș să se poată ajunge eventual la o înțelegere clară și univocă.

În definitiv eu îmi cunosc poporul meu și eu mă bazez pe el. Noi nu dorim nimic ce nu ne-a aparținut vreodată, noi nu vom răpi niciodată ceva din proprietatea unui stat, fără îndoială însă, că oricine care crede că poate ataca Germania, se va izbi

de o putere și o rezistență față de care acelea din anul 1914 au fost neînsemnate.

Doresc să discut în legătură cu aceasta și acea chestiune, pe care cercurile, cari odinioară au provocat mobilizarea Cehoslovaciei, au ales-o ca punct de plecare în noua campanie în contra Reichului.

V-am asigurat, d-lor deputați, chiar dela începutul discursului meu, că în viața mea politică eu nu am luat niciodată altă atitudine, fie în cazul Austriei sau acela al Cehoslovaciei, decât aceea care se împacă cu evenimentele cari au avut loc. Deaceia, și în legătură cu problema Germanilor din Memel, am accentuat totdeauna că în cazul că ea nu va fi rezolvată de către însăși Lituania într'un mod nobil și mărinimos, Germania va fi într'o zi chemată să intervie. D-voastră știți că și Teritoriul Memel a fost rupt odată cu totul arbitrar dela Germania prin dictatul dela Versailles, și că însăși în anul 1923, adică atunci când domnea pacea cea mai adâncă, teritoriul acesta a fost ocupat și deci mai mult sau mai puțin confiscat de către Lituania. Soarta Germanilor de acolo a fost de atunci un adevărat martiriu.

Iar acum, după realipirea Boemiei și a Moraviei în cadrul Reichului, mi s'a dat posibilitatea ca să fac o înțelegere cu guvernul lituan, o înțelegere care permitea și ea reîntoarcerea acestui teritoriu fără acte de silă și fără vărsare de sânge. Nici aici nu am cerut un metru pătrat mai mult decât ceea ce era mai înainte al nostru și ceea ce ni se furase. Adică, teritoriul, pe care dictatorii nebuni ai păcii dela Versailles îl răpiseră dela noi, s'a reîntors la Reichul german. Pentru raporturile Germaniei cu Lituania, această soluție va fi numai spre folos — după cum sunt convins eu. Căci Germania nu mai are acum nici un alt interes decât acela de a trăi și cu statul acesta în pace și amicitie și de a-și găsi și desvolta relațiile economice cu el — după cum s'a dovedit și prin atitudinea noastră. Și aici aș vrea să amintesc un lucru important: Importanța acor-

durilor economice cu Germania nu reiese numai din faptul că Germania, în calitate de exportatoare, este în stare să facă față aproape tuturor cerințelor industriale, ci că în calitatea de cea mai mare consumatoare, este cumpărătoarea a numeroase produse care abia ele permit altor țări ca să ia parte măcar la comerțul internațional. Noi nu numai că avem interesul de a păstra pentru noi aceste pieși internaționale, ci în primul rând și pe acela de a le desvolta.

Căci pe aceasta se întemeiază în mare parte existența poporului nostru. Închiderea debușeului unui popor de ex. prin boicotul pe piețele sale de vânzare, pentru a-l conduce la foamete — cum îmi închipui eu —, este iarăși un fapt care contribuie la mărimea așa numiților bărbați de stat democrați, cari vreau să vadă în aceasta un succes politic. Nu este nevoie ca să vă mai asigur că în asemenea împrejurări, după convingerea mea popoarele ar prefera de sigur să lupte, decât să moară de foame. În ceea ce privește Germania, ea este hotărâtă în tot cazul să nu lase să i se răpească anumite pieși de importanță vitală, prin imixțiuni teroristice din afară sau prin amenințări. Aceasta nu este numai în interesul nostru, ci și în interesul partenerilor noștri de comerț. Aici, ca și în orice afacere, nu este vorba de o dependență unilaterală, ci de una reciprocă.

De câte ori nu avem plăcerea de a citi în articolele economice de diletanți ale preselor noastre democratice, că Germania, din cauza că întreține relațiuni strânse economice cu o țară, face ca aceasta să fie dependentă de Germania. O prostie jidovească care te sperie! Căci dacă astăzi Germania furnizează mașini unui stat agricol și obține pentru aceasta alimente dela el, atunci Reichul, ca consumator de produse agricole, este cel puțin tot atât de dependent de acest stat agricol, dacă nu și mai mult, ca și statul agricol la rândul său de noi, care primește ca plată pentru produsele sale, produsele de industrie.

Germania vede în statele baltice pe unii din cei mai importanți parteneri de comerț.

Din cauza aceasta noi avem interesul, ca ele să ducă o viață națională proprie, independentă. În ochii noștri, aceasta este premisa pentru cea dezvoltare economică interioară, care la rândul ei furnizează iarăși condițiile pentru relațiile de schimb. De aceea, eu sunt fericit că am putut să înlătur punctul de ceartă ce exista între cele două țări ale noastre. Căci prin aceasta a fost înlăturat singurul obstacol pentru o politică de amicitie, care poate fi realizată nu prin complimente politice, ci în muncă economică practică, și — după cum sunt eu convins —, va fi cu succes realizată. Este adevărat că lumea democratică a regretat și aici adânc că vărsarea de sânge nu a avut loc și că prin urmare cele 175 de mii de Germani s'au putut întoarce la patria pe care o iubesc înainte de toate, fără ca pentru aceasta să fi fost împușcate alte câteva sute de mii!

Aceasta îi doare adânc pe apostolii umani ai lumii. De aceea nu este de mirare că imediat după aceasta au căutat să descopere o nouă posibilitate de turburare temeinică a atmosferei europene. Și astfel, ca și în cazul Cehoslovaciei, și de astă dată au recurs iarăși la afirmația că Germania ar fi luat măsuri militare, adică la aceea a unei așa zise mobilizări germane. Obiectul acestei mobilizări trebuia să fie Polonia.

Despre relațiile germano-polone este puțin de spus. Tratatul de pace de la Versailles a provocat și aici, și natural, iarăși cu intenție, o rană adâncă poporului german. Prin stabilirea curioasă a coridorului Poloniei spre mare, trebuia înainte de toate să fie împiedecată odată pentru totdeauna o înțelegere între Germania și Polonia. Problema este — după cum am mai accentuat — poate cea mai dureroasă pentru Germania. Dar cu toate acestea, eu am fost totdeauna de părerea că necesitatea unui acces liber al statului polonez la mare nu poate fi trecută cu vederea și că principial și în cazul acesta popoarele cari oricum sunt destinate sau dacă voiți, condamnate de Pro-

vidență să trăiască împreună, nu trebuie să-și facă viața amară în mod artificial și inutil.

Răposatul Mareșal Pilsudski, care împărtășea aceeași părere ca mine, a fost deaceia gata să examineze chestiunea destinderii relațiilor germano-poloneze și să încheie înșfârșit înțelegerea prin care Germania și Polonia renunță definitiv la războiu ca mijloc în reglementarea relațiilor reciproce. Această înțelegere prezenta însă o singură excepție, care s'a acordat în practică Poloniei. S'a stabilit că pactele de asistență încheiate de Polonia până atunci, și acesta era pactul de asistență cu Franța, nu vor fi atinse prin această înțelegere. Era însă evident, că aceasta nu se putea referi decât la pactele de asistență deja existente și nu la noi pacte încheiate arbitrar. Fapt este, că înțelegerea germano-polonă a contribuit mult la destinderea situațiunii europene. Oricum, rămâne între Germania și Polonia o chestiune deschisă, care mai de vreme sau mai târziu fără îndoială că trebuia rezolvată, și anume, chestiunea Orașului Danzig. Danzigul este un oraș german și vrea să vie la Germania. Invers, acest oraș are tratate cu Polonia, tratate care bine înțeles i-au fost impuse de către dictatorii păcii de la Versailles. Deoarece în afară de aceasta, Societatea Națiunilor, care mai înainte era cel mai mare provocator de neliniște, iar astăzi este reprezentată ce e drept, printr'un înalt Comisar cu mult tact, trebuie ca pe măsură ce această instituție nesăntoasă se stinge, problema Danzigului să fie discutată într'un mod sau altul. Eu am văzut în soluționarea pașnică a acestei probleme o nouă contribuțiune pentru o destindere europeană definitivă. Căci această destindere de sigur că nu se poate elimina prin manevrele agitatorilor de războiu înnebuniți, ci prin înlăturarea punctelor de pericol reale.

Eu am prezentat guvernului polonez o ofertă concretă, după ce problema Danzigului fusese discutată de câteva ori cu luni înainte. Vă comunic, domnilor deputați, acum această ofertă, și D-voastră veți judeca singuri, dacă nu reprezintă cea mii

mare concesiune în serviciul păcii europene din câte se pot închipui. Eu am recunoscut — după cum am accentuat deja — totdeauna necesitatea unei ieșiri la mare a acestui stat și deaceia am ținut socoteală de ea. Eu nu sunt un om de stat democratic, ci un național-socialist realist. Am socotit însă necesar de a face cunoscut guvernului dela Varșovia că, după cum Polonia dorește un acces la mare, tot așa și Germania dorește un acces la provincia sa din Răsărit. Acestea sunt fără îndoială probleme grele. Nu Germania este răspunzătoare de existența lor, ci acei vrăjitori dela Versailles, care în răutatea și în nechibzuința lor au așezat 100 de butoaie cu pulbere, fiecare fiind prevăzut pe deasupra cu fițele care abia puteau fi stinse. Aceste probleme nu pot fi rezolvate după o schemă oarecare veche, ci eu cred că este necesar ca aici să se alcătuie drumuri noi. Căci accesul Poloniei la mare prin Coridor și invers, un drum german prin acest Coridor nu au nici o importanță militară. Importanța lor nu este decât exclusiv de ordin psihologic și economic. A atribui unei asemenea artere de circulație o importanță militară, înseamnă a cădea în greșala unei naivități militare enorme.

Eu am prezentat guvernului polonez următoarea propunere:

1. Danzigul se reîntoarce ca stat liber în cadrul Germaniei.
2. Germania obține un drum prin Coridor și are la dispoziție o cale ferată cu același caracter exterritorial pentru Germania, ca acela ce-l prezintă Coridorul pentru Polonia. Germania este în schimb gata:
3. Să recunoască toate drepturile economice ale Poloniei în Danzig.
4. Să asigure Poloniei în Danzig un port liber, ori cât de mare, cu acces absolut liber la el.
5. Să primească și să accepte definitiv granița dintre Germania și Polonia.

4. Să încheie cu Polonia un pact de neagresiune pe o durată de 25 ani, prin urmare un pact care s'ar îndeplinea cu mult peste durata vieții mele, și

5. să garanteze independența statului slovac, în comun, cu Germania, Polonia și Ungaria. Ceeace înseamnă renunțul în practică la orice poziție de predominanță germană unilaterală în această regiune.

Guvernul polonez a respins această ofertă a mea și nu s'a declarat dispus decât

1. să trateze asupra înlocuirii comisarului Ligii Națiunilor și
2. să ia în considerare o facilitare pentru circulația de transit prin Coridor.

Am regretat sincer această atitudine a guvernului polonez, de neînțeles pentru mine, însă acest lucru nu este holăritor, ci mai rău este că tot așa ca și în cazul Cehoslovaciei din anul trecut, și Polonia crede că trebuie să concentreze trupe, sub presiunea unei agitațiuni internaționale mincinoase, cu toate că Germania din partea ei nu a concentrat nici un singur om și nici nu se gândea să întreprindă o acțiune oricare în contra Poloniei. Cum am spus, aceasta este un lucru foarte regretabil, și urmașii vor decide odată dacă a fost justă această respingere a unei propuneri făcute numai pentru o singură dată de către mine. Aceasta a fost, după cum am spus-o, o încercare a mea de a rezolva o chestiune care atinge sufletul întregii națiuni germane, într'un compromis într'adevăr unic, și anume, spre binele ambelor țări.

După părerea mea, Polonia nu era în soluția aceasta de loc partea care dă, ci din contra cea care ia, căci nu există nici o îndoială asupra faptului că Danzigul nu va fi nici odată polonez. Intențiunile de agresiune ale Germaniei născocite de către presa mondială au condus la așa numitele oferte de garanție pe care le cunoașteți și la o obligare a Poloniei la asistența mutuală, care prin urmare ar sili eventual Polonia,

ca în cazul unui conflict al Germaniei cu o putere oricare, prin care conflict ar trebui să intre în acțiune și Anglia, să ia o atitudine militară împotriva Germaniei. Această obligație este în contradicție cu înțelegerea pe care am făcut-o la timpul său cu Mareșalul Pilsudski. Căci în această înțelegere nu s'a ținut seama decât numai de acele obligațiuni ce existau dinainte, adică atunci, și anume de obligațiunile cunoscute ale Poloniei față de Franța. Lărgirea ulterioară a cadrului acestor obligațiuni este în contradicție cu declarațiunea pactului de neagresiune germano-polon. În aceste condițiuni, eu nu aș fi încheiat atunci acest pact. Căci altfel ce rost mai au tratatele de neagresiune, dacă unul dintre cei doi parteneri lasă deschise o mulțime de cazuri de excepție!

Ori există o siguranță colectivă, adică o nesiguranță a tuturor, și prin urmare un pericol veșnic de războiu — ori acorduri clare, care exclud din principiu orice recurs la arme între părțile contractante.

Deaceia consider acordul încheiat la timpul său între mine și Mareșalul Pilsudski ca violat unilateral de către Polonia și prin urmare ca inexistent de acum înainte!

Am comunicat aceasta guvernului polonez. Dar și aici nu pot decât să repet că aceasta nu înseamnă o schimbare a atitudinii mele principiale față de problemele amintite. Dacă guvernul polonez pune preț pe o nouă reglementare prin acord a relațiilor cu Germania, aceasta nu poate decât să mă bucure, bineînțeles, presupunând că această reglementare se bazează pe o obligație clară, care leagă egal ambele părți. Germania este în orice caz gata să ia asemenea obligații asupra sa, și apoi să le și îndeplinească.

Dacă din aceste motive s'a deslănțuit asupra Europei, în ultimele săptămâni o nouă neliniște, răspunzătoare de aceasta este numai acea propagandă, atât de cunoscută nouă ca fiind în serviciul instigatorilor la război internaționali, care susți-

nută de numeroase cotidiane din statele democrate, încearcă printr'o creștere continuă a nervozității, prin fabricarea de știri permanente să facă Europa matură de o catastrofă, aceea catastrofă de la care se așteaptă căciace nu s'a putut realiza până acum pe alte căi: nimicirea culturii europene prin bolșevism! Ura acestor instigatori se înțelege cu atât mai mult, cu cât le-a scăpat între timp unul din punctele cele mai periculoase ale crizei europene, mulțumită eroismului unui om, poporului său, — și aceasta o pot spune — mulțumită voluntarilor italieni și germani.

Germania a asistat și sărbătorit cu multă căldură în aceste săptămâni victoria Spaniei naționaliste. Odinioară, când am hotărât să dau ascultare strigătului și rugăminții generalului Franco, față de sprijinul internațional acordat incendiatorilor asasini bolșevici și să i-se dea și lui ajutor din partea Germaniei național-socialiste, pasul acesta al Germaniei a fost rău interpretat și insultat în modul cel mai infam.

Atunci s'a declarat, că Germania intenționează să se stabilească în Spania, că noi am gândi să acaparăm colonii spaniole. Ba, printr'o minciună infamă s'a măscocit debarcarea a 20.000 de oameni în Maroc, pe scurt nu s'au abținut să nu pună la îndoială idealismul sprijinului nostru și al italienilor și să găsească din asta elementele unei noi ațărări la război.

Peste puține săptămâni, gloriosul erou al Spaniei naționaliste își va face intrarea triumfală în capitala țării sale. Poporul spaniol îl va aclama ca pe mântuitorul dintr'o țgroază de nedescris, ca pe liberatorul din mâinile bandelor de asasini incendiari, care au numai după aprecieri, pe conștiința peste 775.000 de oameni, asasinați sau executați.

A fost pur și simplu măcelărită populația a sate și orașe întregi sub patronajul tacit și plin de admirație al apostolilor umanitariști ai democratismului europeo-occidental și american.

La această intrare triumfală vor lua parte în rândurile vitejilor ostași spanioli, alături de camarazi italieni și voluntarii

legiunii noastre germane. Sperăm că după puțin timp îi vom putea saluta aici la noi, în patrie. Poporul german va afla atunci cât de viteaz au luptat fiii săi și în acest loc pentru libertatea unui popor nobil și prin aceasta, deci, pentru salvarea culturii europene. Căci victoria bolșevică a plevii sociale în Spania ar fi putut ușor să reverse valurile sale peste întreaga Europă. De aceea ura acelora, cărora le pare rău că nici de data aceasta Europa n'a fost mistuită de foc și de flăcări. Ei nu vor, cu atât mai mult să scape niciun prilej de a semăna neîncrederea între popoare și a creea astfel într'altă parte acea atmosferă de război atât de mult dorită de ei.

Afirmațiunile mincinoase lansate în ultimele săptămâni de acești instigatori internaționali la război și mai presus de toate acestea afirmațiunile cu care ne-au cinstit în majoritatea ziarelor, sunt în parte tot atât de răutăcioase pe cât de copilăroase. Primul succes, este — atât cât aceasta n'a fost făcută pentru a servi guvernelor democratice scopurilor de politică internă — răspândirea unei isterii nervoase, care crede posibilă actualmente, în țara posibilităților nelimitate, aterizarea de locuitori din planeta Marte. Scopul final însă este pregătirea opiniei publice astfel încât să privească politica engleză de încercuire ca necesară și în cazul cel mai grav s'o susțină.

Poporul german poate, față de aceste evenimente, să-și vadă cu cea mai mare liniște de lucru. Granițele sale sunt apărate de cea mai bună armată din toate câte le-au ocrotit vre'o dată în decursul istoriei germane. Cerul său este ocrotit de către cea mai formidabilă flotă aeriană, litoralul nostru a fost făcut inatacabil pentru oricare putere inamică; în Apus a fost ridicat cel mai puternic val de apărare al tuturor timpurilor. Cel mai hotărâtor factor este totuși coeziunea corpului națiunii însăși, încrederea reciprocă a germanilor în puterea lor armată și — asta o pot spune — încrederea tuturor în conducere.

Nu cu mult mai mică este însă încrederea conducerii și națiunii în prietenii noștri. În fruntea tuturor acestora stă

statul, care prin legăturile destinului său ne este cel mai aproape din toate punctele de vedere. Italia fascistă a arătat și anul acesta cea mai mare înțelegere pentru îndreptățitele interese germane. Să nu fie nimeni surprins când din partea noastră există aceleași simțăminte față de interesele vitale italiene. Legătura, care împreună ambele popoare, este indestructibilă. Orice încercare de a clătina aceste realități ne pare ridicolă.

Încercarea aceasta obține, în orice caz, cea mai bună ilustrare în articolul, ce l-a publicat acum câteva zile un mare ziar democrat, să nu se mai creadă, că Italia și Germania pot fi desfăcute prin manevre, ca apoi să fie pe rând distruse.

Astfel, guvernul german a înțeles profund și a sprijinit dreptul de acțiune al prietenului italian în Albania. Ba, fascismul are nu numai dreptul, ci chiar obligația să îngrijească pentru menținerea ordinii, în spațiul vital indicat Italiei de natură și istorie, căci numai pe aceasta pare că se întemeiază și este asigurată o adevărată înflorire a culturii omenești. Asupra muncii civilizatoare a fascismului poate cealaltă lume să se îndoiască însfârșit tot atât de puțin ca și asupra celei a național-socialismului. În ambele cazuri vorbesc realități incontestabile contra povestirilor neconținut rușinoase și neîntemeiate ale celorlalți. Strângerea relațiilor Germaniei cu Italia și Japonia este ținta permanentă a conducerii statului. Noi vedem, în existența și păstrarea libertății și independenței acestor trei puteri mondiale cel mai tare element de susținere în viitor al unei adevărate culturi omenești, al unei civilizații practice precum și al unei rândueli mai juste a lumii.

După cum am amintit la început, lumea a luat cunoștință la 15 Aprilie 1939, de conținutul unei telegrame, pe care eu mai târziu, într'adevăr, am văzut-o personal. Este greu să clasific acest document sau să-l înșir după o ordine cunoscută. Eu vreau să încerc de aceea în fața D-voastră, domnilor deputați

ai parlamentului german și prin aceasta în fața întregului popor german, o analizare a conținutului acestui curios document și în legătură cu aceasta, în continuare, să dau în numele D-voastră și în numele poporului german răspunsurile necesare.

1. Domnul Roosevelt este de părere că și mie îmi este clar, că în lumea întreagă sute de milioane de ființe umane, trăesc adesea într-o stare de groază permanentă în fața unui viitor război, ba și mai mult că s'ar afla înaintea unui întreg sir de războaie. Aceasta ar interesa și populația Statelor-Unite, al cărui purtător de cuvânt este el și de aceea trebuie să intereseze și pe celelalte popoare ale întregii emisfere apusene.

La aceasta ar fi de adăugat, că fără îndoială de când există omenirea, pe drept războaiele au umplut-o de groază.

Astfel, spre exemplu numai de la încheierea păcii din Versailles în anul 1919 și până în anul 1938 s'au purtat 14 războaie, la care de altfel în niciun caz Germania n'a participat, cred însă că au participat la acestea state ale „Emisferei apusene” în numele cărora la cuvântul D-l Roosevelt. La acestea se adaugă încă, în acest interval de timp, 26 de intervenții și sancțiuni care au fost întreprinse cu o brutalitate sângeroasă. Nici la acestea Germania n'a luat de loc parte. Singura Uniunea Americană a întreprins de la 1918 în 6 cazuri intervențiuni militare. Rusia Sovietică a purtat de la 1918 zece războaie și acțiuni militare care au fost realizate cu forță sângeroasă. Nici aici n'a luat Germania, în niciun caz, parte. Nici n'a fost cauza unuia din aceste procedee.

Așadar ar fi în ochii mei o greșală dacă aș presupune că groaza de războaie a popoarelor europene sau a celor din afara Europei, chiar în acest moment ar fi întemeiată pe războaie reale. Motivul acestei groaze se află exclusiv într-o neînfrântă, pe cât de mincinoasă tot pe atât de infamă campanie de presă, în răspândirea de pamflete din cele mai infame asupra căpe-

teniilor statelor streine, în producerea de panică artificială, care în cele din urmă merge atât de departe, încât se cred posibile intervenții din planete și se ajunge astfel la scene de groază ireparabile. Eu cred, că de îndată ce guvernele responsabile și-ar impune, atât lor cât și organelor de publicație, reținerea și iubirea de adevăr necesară, în ceiace privește relațiile dintre popoare și mai cu seamă evenimentele interne ale altor popoare, teama de război ar dispărea imediat și ar reveni iarăși liniștea atât de dorită de noi toți.

2. Domnul Roosevelt crede în telegramă că fiecare război mare, chiar atunci când el ar putea fi localizat pe alte continente, se va resimți după aceea în tot timpul duratei lui, ba chiar dealungul vieții mai multor generații.

Răspuns :

Accasta n'o știe nimeni mai bine decât poporul german: căci poporul german i s'au încărcat, prin tratatul de pace din Versailles, poveri care n'ar fi putut fi amortizate nici într-o sută de ani, cu toate că tocmai profesori de drept politic, istorici și profesori de istorie americani au dovedit că Germania este tot atât de nevinovată de izbucnirea războiului mondial, ca oricare alt popor.

Eu însă nu cred, că orice luptă poate deveni catastrofală pentru întreaga lume înconjurătoare, adică pentru întregul pământ, atunci când nu este în mod artificial și metodic implicată în atari conflicte printr'un sistem artificial de obligații rezultând din tratate. Deoarece lumea în secolele trecute după cum am dovedit la început — chiar în ultimele decenii — a văzut într'una războaie, ar trebui în cazul că concepția D-lui Roosevelt s'ar verifica, adunându-se împreună consecințele acestor războaie, omenirea ar avea depe acum de suferit milioane de ani.

3. Domnul Roosevelt declară, că mi s'a adresat într'o ocazie trecută în interesul rezolvării pe cale pașnică a problemelor de ordin politic, economic și social fără a apela la arme.

Răspuns:

Până acum, am pledat în continuu cu însumi pentru această interpretare și după cum dealtfel o dovedește istoria, am rezolvat fără forța armelor, aceasta înseamnă fără a recurge la ele, problemele necesare de ordin politic, economic sau social.

Din nenorocire această rezolvare pe cale pașnică a fost îngreunată prin ațășările politicianilor, oamenilor de stat și celor de presă care departe de a fi loviți nu erau nici măcar atinși de problemele desbătute.

4. Domnul Roosevelt crede că acum „spiritul vremii” aduce cu sine amenințarea și dacă aceste amenințări continuă pare că o parte a lumii va decădea în ruină.

Răspuns:

Cât privește Germania, nu-mi este cunoscută nicio amenințare din partea altor națiuni. Citesc în fiecare zi, în ziarele democratice despre asemenea amenințări. Citesc în fiecare zi despre mobilizări germane, despre debarcări de trupe germane, despre șantaje și anume toate acestea față de state cu care noi nu numai că trăim în cea mai desăvârșită pace, ci în majoritatea cazurilor suntem cu ele în cea mai strânsă prietenie.

5. Domnul Roosevelt crede mai departe că în cazul unui război vor avea de suferit toate națiunile: învingătoare, învinse și neutre.

Răspuns:

Eu am susținut, ca politician, această convingere timp de 20 de ani, într'un timp când din nenorocire, oamenii de stat americani răspunzători de participarea lor la război și de modul cum acesta a luat sfârșit, n'au reușit să pătrundă la aceiași înțelegere.

6. Domnul Roosevelt crede în sfârșit, că stă în puterea conducătorilor marilor națiuni să salveze popoarele lor de la dezastru.

Răspuns:

Dacă acest lucru este adevărat, apoi atunci este o ușurință ce ar trebui pedepsită ca să nu întrebuișez un cuvânt mai aspru, când conducătorii popoarelor care dispun de o asemenea putere, nu izbutesc să pună frâu și să vină astfel de hac presei lor care ațăță la război, ca prin aceasta să păzească lumea de nenorocirea amenințătoare a unei dispute răboinice. Eu consider mai departe inexplicabil cum acești conducători responsabili, în loc să cultive relațiile diplomatice dintre popoare, le îngreunează fără niciun motiv, ba ceva mai mult le turbură prin rechemarea ambasadurilor.

7. Domnul Roosevelt declară, că și-au pierdut existența lor independentă în Europa trei națiuni, iar în Africa una.

Răspuns:

Eu nu știu ce națiuni din Europa se înțeleg sub aceste trei enumerate. Să fie oare aci vorba despre provinciile care au fost din nou încorporate Reichului german, în acest caz trebuie să-l fac atent pe D-l Roosevelt asupra unei greșeli istorice. Aceste națiuni nu și-au pierdut acum independența lor în Europa, ci în anul 1918, când prin ruperea unei promisiuni solemn date, au fost smulse din comunitatea lor și declarate ca națiuni, cciace ele n'au vrut niciodată să fie, și nici n'au fost, iar când li-s'a impus această independență, care numai independență n'a fost, ci cel mult numai dependența de străinătatea internațională, pe care o urau.

Desigur că și în cciace privește o națiune din Africa care și-ar fi pierdut libertatea, nu poate fi nici aci vorba decât de o greșală; deoarece nu o națiune și-a pierdut libertatea în Africa, ci aproape toți locuitorii autohtoni de altădată ai acestui continent au fost supuși cu forța sângeroasă suveranității altor popoare și și-au pierdut prin aceasta libertatea. Marocanii, Berberii, Arabii, Negrii etc., au căzut cu toții victimele unei stăpâniri străine, ale cărei săbii ce e drept n'au purtat eticheta „Made in Germany”, ci „Made by Democracies”.

8. Domnul Roosevelt vorbește în sfârșit despre versiuni, despre care el crede, că nu sunt adevărate, care spun însă că se pregătesc noi încercări de atac și asupra altor națiuni independente.

Răspuns :

Eu găsesc că orice aluzie nejustificată este o păcătuire față de liniștea și prin aceasta față de pacea lumii. Văd în aceasta o sporire sau cel puțin o iritare a nervozității micilor națiuni. Dacă domnul Roosevelt vizează cazuri precise, atunci îl rog să numească acele state amenințate de atacuri și pe cei care le-ar putea ataca. Astfel ar fi posibil prin scurte declarații să se înfăture din lume aceste monstruoase învinuiri generale.

9. Domnul Roosevelt declară, că lumea tinde în mod evident către momentul când această situație va trebui să se sfârșească cu o catastrofă, dacă nu se va găsi o cale rațională pentru a se cărmui evenimentele. El declară în sfârșit, că eu aș fi asigurat în repetate rânduri, că eu și poporul german nu dorim războiul, și că dacă aceasta corespunde realității, nu va mai fi purtat niciun război.

Răspuns :

Eu pot să stabilesc încă odată că
mai întâi n'am purtat niciun război,

al doilea că de ani de zile mi-am manifestat scârba față de război, fără îndoială însă și contra ațățărilor la război,

și că în al treilea rând eu nu știu cu ce scop aș putea purta un război. Aș fi foarte recunoscător Domnului Roosevelt, dacă ar vrea să-mi dea explicații asupra acestor lucruri.

10. Domnul Roosevelt este în sfârșit de părere, că popoarele pământului nu vor putea fi convinse, că o forță de guvernământ oarecare are vreun drept sau oarecare motiv constrângător prin care ar putea să impună urmările unui război propriului popor sau altor popoare, numai în cazul că ar fi din motivul unic de apărare proprie.

Răspuns :

Eu cred că aceasta este concepția tuturor oamenilor cu judecată, numai îmi pare că în fiecare război dreptul de legitimitate apărare poate fi invocat de ambele părți și că nu există încă pe lume aceea instituție, inclusiv persoana lui Roosevelt, care să dea soluția unică a acestei probleme. Nu poate exista îndoială asupra faptului că de exemplu America n'a intrat în războiul mondial în niciun caz din „legitimă apărare“.

O comisiune de cercetări, înființată chiar de Domnul Președinte Roosevelt, a studiat cauzele intrării statelor americane în războiul mondial și a ajuns la constatarea că această intrare s'a săvârșit în primul rând din puncte de vedere pur capitaliste. Cu toate acestea nu s'au tras niciun fel de consecințe practice din ele. Noi vrem așa dar să sperăm că cel puțin în viitor Uniunea Nord-Americană va reprezenta ea însăși acest nobil principiu și că numai atunci va porni la război, împotriva vreunui popor, când este într'adevăr cazul de proprie apărare.

11. Domnul Roosevelt crede mai departe, că el nu vorbește astfel din egoism, slăbiciune sau teamă, ci numai cu glasul forței și din prietenie pentru omenire.

Răspuns :

Dacă acest glas al forței și al prieteniei pentru omenire s'ar fi ridicat din America la timpul potrivit și dacă acest glas ar fi avut înainte de toate o valoare practică, atunci s'ar fi împiedicat cel puțin acel tratat care a devenit izvorul celei mai mari desordine a tuturor timpurilor omenirii, anume dictatul dela Versailles.

12. Domnul Roosevelt declară acum mai departe, că pentru el este lucru stabilit, că toate problemele internaționale se pot rezolva la masa verde.

Răspuns :

În principiu ar trebui într'adevăr să credem că aceasta ar

fi posibil, căci rațiunea, ar dovedi fără îndoială în multe cazuri, îndreptățirea cererilor de o parte și necesitatea cedării de cealaltă parte.

De exemplu după orice rațiune, logică și după toate principiile unei dreptăți omenești generale și mai înalte, ba chiar după toate legile unei voinți divine ar trebui să aibă toate popoarele parte egală la bunurile acestei lumi. N'ar trebui atunci, să se întâmple, ca un popor să pretindă atât spațiu vital, și că nu ar putea hrăni nici măcar 15 oameni pe km², pe câtă vreme alte popoare sunt nevoite să hrănească 140, 150 sau chiar 200 de oameni pe aceeași suprafață. În niciun caz n'ar trebui aceste popoare fericite, să taie celor suferinde din spațiul lor vital existent, să le fure de exemplu și coloniile lor. Eu m'aș bucura așa dar dacă aceste probleme ar putea găsi într'adevăr rezolvarea lor la masa verde.

Îndoiala mea se întemeiază pe faptul că chiar America a fost aceea care a dat impresia cea mai aspră a neîncrederii sale în eficacitatea conferințelor. Căci fără îndoială, cea mai mare conferință a tuturor timpurilor a fost Liga Națiunilor. Acest for al tuturor popoarelor lumii, creat după voința unui președinte american, avea să rezolve problemele omenirii la masa verde. Primul stat care s'a reținut de la acest lucru a fost Uniunea Americană. Și anume, deoarece chiar președintele Wilson avea cele mai mari îndoieli asupra posibilității de a putea rezolva prin conferințe problemele internaționale într'adevăr hotărâtoare.

Stimez buna D-voastră intenție, Domnule Roosevelt, însă împotriva acestei intenții a D-voastră stă faptul real că într-o activitate de aproape 20 de ani, a celei mai mari conferințe permanente ale lumii, și anume ale Ligii Națiunilor, n'au reușit să rezolve nici măcar o problemă internațională mai importantă.

Germania a fost mulți ani exclusă, prin tratatul dela Versailles, de a participa la această cea mai mare conferință uni-

versală, contrar promisiunii lui Wilson. Cu toate experiențele amare existente, un guvern german crezu totuși că nu trebuie să urmeze exemplul Uniunii Americane, ci să se așeze la această masă verde. Eu însumi, m'am hotărât mai întâi la aceasta, apoi după participarea fără rezultat timp de mai mulți ani, m'am hotărât să imit exemplul Americii și să părăsesc deasemenea cea mai mare conferință a lumii.

De atunci am rezolvat, fără excepție și fără război, toate problemele care priveau poporul meu și care din păcate au rămas nerezolvate ca și toate celelalte la conferințele Ligii Națiunilor.

Afară de aceasta au fost aduse în anii din urmă, după cum am mai accentuat, numeroase alte probleme în fața conferințelor mondiale, fără ca ele să fi fost rezolvate. Dacă acest mod de a vedea al D-voastră, Domnule Roosevelt, că orice problemă poate fi rezolvată la masa de conferințe, atunci popoarele inclusiv Uniunea Americană au fost conduse în decursul celor 7 sau 8000 de ani, care se pot cerea, sau de nebuni sau de criminali. Căci ei toți, inclusiv oamenii de stat ai Uniunii Americane și anume cei mai mari, n'au făcut istoria în primul rând la masa de conferințe, ci prin punerea în joc forțelor popoarelor lor. Libertatea Americii de Nord a fost câștigată tot atât de puțin la masa de conferințe pe cât a fost hotărât conflictul dintre Statele din Nord și din Sud la masa de conferințe. Nici nu mai vorbesc de numeroasele lupte de supunere progresivă ale continentului nord-american. Eu pomenesc toate acestea pentru a stabili că părerea D-voastră, Domnule Președinte Roosevelt, este desigur demnă de toată stima, însă nu află o confirmare în istoria propriei D-voastre țări și nici în aceea a restului lumii.

13. Domnul Roosevelt stabilește mai departe că nu este un răspuns pentru sprijinirea convorbirilor pacifice, când o parte declară că nu va lăsa armele din mână, în cazul că nu va primi dinainte asigurarea că hotărârea va fi în favoarea ei.

Răspuns:

Credeți D-voastră, Domnule Roosevelt, că atunci când stă în joc destinele finale ale popoarelor, un guvern sau o conducere de popor va lepăda armele în fața unei conferințe — sau poate le va preda, pur și simplu cu oarbă speranță că înțelepciunea celorlalți participanți la conferință sau poate, să zicem, spiritul lor de înțelegere va hotărî numai cecace este just?

Domnule Roosevelt, a fost numai un singur popor și un singur guvern în istoria lumii care a urmat această rețetă ce i-s'a recomandat: Germania.

Națiunea germană a depus odată armele, încrezându-se în asigurările solemne ale președintelui american Wilson și în confirmarea acestor asigurări din partea aliaților, și de aceea a mers lipsită de arme în sala de conferințe. Din momentul însă, în care națiunea germană a depus armele, n'a mai fost nici măcar invitată la conferință, ci a fost săvârșită cea mai mare călcare de cuvânt a tuturor timpurilor, contrar asigurărilor date.

Într-o zi, înloc să se rezolve în sala de conferințe, cea mai mare încercătură a tuturor timpurilor, s'a pregătit prin cel mai crunt dictat al lumii, o încercătură și mai grozavă.

Reprezentanții poporului german însă, care lepădaseră armele încrezându-se în asigurările solemne ale unui președinte american și care au apărut după aceea lipsiți de arme, n'au fost admiși nici măcar la primirea dictatului ca reprezentanții unei națiuni, care totuși a ținut piept, cu un eroism nemăsurat, mai bine de patru ani lumii întregi în lupta pentru libertatea și neatârnrarea ei, ba au fost tratați mai dezonorant decât a putut să fie înainte cazul la căpeteniile tribului Sioux.

Delegații germani au fost înjurați de poporul de jos, loviți cu pietre, târâți ca prizonieri, nu la masa de conferințe a lumii, ci în fața tribunalului celor victorioși, iar acolo siliți cu

pistolul în mână la acceptarea celei mai rușinoase supuneri și jefuiri a tuturor timpurilor.

Domnule Roosevelt, vă pot asigura că voința mea neclintită este de a îngriji de aceasta, nu numai acum, ci pentru întreg viitorul, să nu mai pășească nici un german lipsit de arme la vre-o conferință, ci ca în dosul fiecărui delegat german să stea în toate timpurile forța unită a națiunii germane, și va sta, așa să-mi ajute Dumnezeu.

14. Domnul Roosevelt crede că ar fi necesar să se pășească într-o sală de conferințe ca într-o judecătorie, că ambele părți să intre cu buna credință și să fie convinse că într'adevăr vor căpăta amândouă dreptate.

Răspuns:

Reprezentanții germani nu vor mai merge niciodată într-o conferință care este un tribunal pentru ei. Căci cine să fie judecător? În fața unei conferințe nu există acuzați și acuzaatori, ci numai doi beligeranți. Și când rațiunea celor doi în cauză nu găsește o soluție împăciuitoare, atunci nu se vor supune nici odată sentințelor judecătorești ale forțelor străine dezinteresate.

Dealtfel a refuzat tocmai Uniunea Americană să intre în Liga Națiunilor și să ajungă acolo victima unei curți judecătorești, care cu majoritatea voturilor era în situația, să hotărască împotriva intereselor unora.

Eu însă aș fi recunoscător, dacă Domnul Roosevelt ar lămurii, cum va trebui oare să arate noua curte judecătorească a lumii. Cine sunt aci judecători și după care criterii sunt aleși ei și cu ce răspundere hotărâse? Și mai înainte de toate: la ce răspundere pot fi trași?

15. Domnul Roosevelt crede că chestia păcii mondiale ar fi foarte favorizată, dacă națiunile lumii ar da o declarație deschisă asupra politicii actuale și viitoare a guvernelor.

Răspuns :

Aceasta am făcut-o până acum, D-le Roosevelt, în numeroase cuvântări oficiale. Și în ședința de azi a parlamentului german am dat o asemenea declarație — atât cât aceasta este posibil în două ore. Trebuie însă să refuz a da o asemenea declarație altuia decât poporului, pentru a cărui existență și viață sunt răspunzător și care are dreptul a-mi cere el singur socoteală. Eu însă fixeaz scopurile politicii germane atât de făliș că le poate auzi în orice caz toată lumea. Însă aceste lămuriri sunt atât de vreme fără importanță pentru lumea cealaltă cât timp este posibil unei presei să falsifice și să bănuiască orice declarație, s'o pună la îndoială sau s'o acopere cu noi răspunsuri mincinoase.

16. Domnul Roosevelt crede, că Statele-Unite, ca una din națiunile din emisfera occidentală, nu este direct încurcată în certurile, care ar fi apărut în Europa, și că cu chiar din această cauză ar trebui să fim gata să-i dau în calitate de șef al unei națiuni atât de îndepărtată de Europa, o asemenea declarație asupra politicii germane.

Răspuns :

Domnul Roosevelt crede așadar în mod serios, că chestia păcii mondiale ar fi într'adevăr favorizată, dacă s'ar putea da națiunilor lumii o declarație deschisă asupra actualei politici a guvernelor.

Dar cum se face ca Președintele Roosevelt să pretindă tocmai de la șeful statului german să-i dea o declarație, fără ca celelalte guverne să fie invitate a face la rândul-le aceeași declarație asupra politicii lor? Eu cred, e drept, că în genere nu se obișnuște a se face o astfel de declarație șefului unui stat străin oarecare; ci astfel de declarații ar trebui făcute mai bine, potrivit cererilor de ordinioară ale Președintelui Wilson asupra suprimării diplomației secrete, în fața întregii lumi. Pentru acest lucru eu nu numai că am fost până acum oricând gata, dar, -- precum am amintit — l-am făcut prea desori.

Din păcate tocmai cele mai importante declarații asupra intențiilor politicii germane au fost, în multe din statele așa numite democrate mulțumită presei, fie ascunse popoarelor fie răstălmăcite.

Când însă președintele american Roosevelt se crede chemat să adreseze o asemenea pretenție tocmai Germaniei sau Italiei, pentru motivul că America ar fi deajuns de departe de Europa, atunci întrucât distanța dintre Europa și America este aceeași, și noi am putea pune cu același drept Domnului Președinte al Republicii americane întrebarea: ce scopuri urmărește la rândul-i politica externă americană și ce intenții stau la baza acestei politici, să zicem de exemplu cu privire la statele Americii de mijloc și de sud. Domnul Roosevelt se va referi desigur în acest caz la doctrina Monroe și va respinge o asemenea pretenție ca un amestec în treburile interne ale continentului american. Această doctrină o reprezentăm noi Germanii acum pentru Europa, în orice caz însă pentru cuprinsul și interesele Germaniei Mari.

Dealtfel eu nu-mi voiu permite, se înțelege, niciodată să adresez Domnului Președinte al Statelor Unite ale Americii de Nord o asemenea cerere, deoarece presupun că el ar socoti o asemenea pretenție pe drept probabil ca lipsită de tact.

17. Domnul Roosevelt a declarat mai departe că declarațiile făcute lui asupra scopurilor politice ale Germaniei le-ar comunica apoi altor popoare ce s'ar simți amenințate și care au acum temeri cu privire la direcțiile acestei politici a noastre.

Răspuns :

Prin ce procedeu a stabilit Domnul Roosevelt, care națiuni se simt amenințate de politica germană și care nu? Sau e Domnul Roosevelt în stare, cu toată munca enormă, care apasă desigur și asupra lui în propria-i țară, să cunoască prin sine toate aceste structuri sufletești și spirituale ale altor popoare și ale guvernelor lor?

18. Domnul Roosevelt cere însăși asigurarea că armatele germane nu vor ataca teritoriul sau posesiunile următoarelor națiuni independente și mai ales că nu vor întreprinde marșuri de ocupare a lor. Și crede că ar putea fi vorba de următoarele: Finlanda, Letonia, Lituania, Estonia, Norvegia, Suedia, Danemarca, Olanda, Belgia, Marea Britanie, Irlanda, Franța, Portugalia, Spania, Elveția, Liechtenstein, Luxemburg, Polonia, Ungaria, România, Jugoslavia, Rusia, Bulgaria, Turcia, Irak, Arabia, Siria, Palestina, Egiptul și Iran.

Răspuns:

Mi-am dat mai întâi osteneala să stabilesc cu privire la aceste state:

întâi: dacă se simt amenințate și

al doilea: dacă mai ales această întrebare a Domnului Roosevelt către noi a pornit în urma unui îndemn din partea lor sau măcar cu înțelegerea lor prealabilă.

Răspunsurile au fost în genere negative, în parte riguros contra. E drept însă că unora din statele și națiunile citate nu li s'a putut înainta întrebarea adresată de mine, deoarece în momentul de față nu dispun de libertate, — cum e de exemplu Siria —, ei sunt ocupate de armatele statelor democratice și răpite astfel de drepturi.

Al treilea. Afară de aceasta însă, toate statele învecinate cu Germania au primit asigurări mult mai concrete și mai ales propuneri mult mai concrete decât acelea cerute de Domnul Roosevelt în telegrama sa curioasă.

Al patrulea. Dar dacă aceste declarații generale și directe, făcute totuși atât de des, ar fi puse cumva la îndoială, atunci facerea unei noi declarații, chiar când ea e adresată Domnului Roosevelt, va fi desigur tot atât de lipsită de valoare. Căci în cele din urmă nu este importantă aprecierea, pe care o face D-l Roosevelt unor asemenea declarații, ci importantă este valoarea, pe care a acordă acestor declarații statele de care e vorba.

Al cincelea: Afară de aceasta trebuie însă să atrag atenția D-lui Roosevelt asupra câtorva erori istorice. El pomeneste de exemplu și pe Irlanda și cere declarația că Germania nu va ataca Irlanda. Am citit de curând un discurs al ministrului președinte irlandez De Valera, în care acesta foarte curios în contrast cu părerea D-lui Roosevelt nu învinuia Germania că asuprește Irlanda, ci făcea Angliei obiecția că Irlanda are de suferit din cauza neconținutelor agresiuni din partea acestui stat.

Cu toată înțelegerea lui Roosevelt pentru nevoile și grijile altor state, este totuși de presupus că președintele irlandez cunoaște mai bine decât președintele Uniunii Americane primejdiile, care amenință țara sa.

Deasemenea este evident că d-lui Roosevelt i-a scăpat faptul că Palestina nu e ocupată în momentul de față de trupe germane ci de Englezi, răpindu-i-se libertatea prin cele mai brutale mijloace, nimicindu-i-se independența și îngăduindu-se cele mai groasnice tratamente în favoarea unor năvălitori jidani. Arabii, care locuiesc în această țară, nu s'au putut plânga deci d-lui Roosevelt de o agresiune germană, dar se plâng în neîncetate apeluri adresate opiniei publice mondiale de metodele barbare, cu care Anglia încearcă să distrugă acolo un popor, care nu-și inbește și apără decât libertatea sa.

Și aceasta ar fi o problemă, care după concepția d-lui Roosevelt a trebui rezolvată la o conferință, în fața unui judecător drept prin urmare, iar nu prin forța brutală, prin mijloace armate, prin omorări în masă, prin arderi de sate, distrugerii de case, etc. Căci un lucru stă în afară de orice îndoială, anume acela că Anglia nu lucrează în cazul acesta apărându-se de un atac arab iminent asupra Angliei, ci vrea să-și întindă stăpânirea într'un teritoriu străin, care nu aparține Angliei, ca un intrus nechemat de nimeni.

Ar mai fi încă o serie de asemenea erori din partea d-lui Roosevelt de stabilit, abstracție făcând de dificultatea opera-

șilor militare din partea Germaniei în state și țări depărtate de noi unele cu două, altele cu cinci mii de kilometri și mai mult.

Incheind țin însă să declar următoarele:

Guvernul german e gata totuși să dea fiecăruia din statele enumerate o asigurare de felul celei cerute de d-l Roosevelt, cu condiția reciprocității neapărate, în cazul când vreunul din ele ar dori-o și s'ar adresa el însuși Germaniei cu o propunere corespunzătoare, spre a cere o astfel de asigurare.

Pentru o serie de state citate de Roosevelt, chestiunea e fără îndoială din capul locului rezolvată, întrucât noi avem cu ele sau alianțe sau cel puțin strânse prietenii.

Și în privința duratei acestor aranjamente Germania este gata să se înțeleagă cu fiecare stat în parte în sensul dorit de el.

Nu vreau însă să scap acest prilej fără a da președintelui Uniunii Nordamericane o asigurare mai ales pentru acele teritorii, care fac în primul rând desigur obiectul îngrijorării sale, anume Uniunea Nordamericană însăși și celelalte state ale continentului american.

Și aici declar solemn că orice afirmații care se răspândesc cu privire la un eventual atac german sau agresiune asupra sau în teritoriile americane, e șarlatanie sau minciună ordinară. Abstracție făcând de faptul că astfel de afirmații nu pot să iasă dealtfel din punct de vedere militar decât dintr'o fantezie neghioabă.

19. D-l Roosevelt declară în legătură cu aceasta, că socotește ca cel mai important moment după aceea mai ales discutarea căilor celor mai efective și mai urgente, după care popoarele lumii ar putea fi liberate de apăsătoarea povară a înarmărilor.

Răspuns:

D-l Roosevelt nu știe probabil că această problemă în ce privește Germania a fost odată complet rezolvată. Statul german — și aceasta au confirmat-o formal comisiunile aliaților, — a desarmat complet încă din anii 1919—1923 și anume în modul următor:

S'au distrus în cuprinsul armatei:

1. 59 000 tunuri și țevi,
2. 130 000 mitraliere,
3. 31 000 aruncătoare de mine și țevi,
4. 6 007 000 puști și carabine,
5. 243 000 țevi de mitralieră,
6. 28 000 afete de tun,
7. 4 390 afete pentru aruncătoare de mine,
8. 38 750 000 proiectile,
9. 16 550 000 granate de mână și de armă,
10. 60 400 000 focoase,
11. 491 000 000 muniție pentru arme,
12. 335 000 tone tuburi de proiectile,
13. 23 515 tone tuburi de cartușe de infanterie și artilerie,
14. 37 600 tone pulbere,
15. 79 000 calibru de munitie,
16. 212 000 telefoane,
17. 1 072 aruncătoare de flăcări etc. etc.

Au fost distruse mai departe: sănii, ateliere ambulante, care pentru tunuri antiaeriene, chesoane, căști de oțel, măști de gaz, mașini ale fostei industrii de războiu, țevi de armă.

S'au distrus apoi în aviație:

1. 15 714 avioane de vânătoare și bombardament,
2. 27 757 motoare de avion.

În marină s'au distrus:

- 26 vase de linie,
- 4 cuirasate de coastă,
- 4 crucișetoare,
- 19 crucișetoare mici,
- 21 vase-școală și vase speciale,
- 83 torpiloare,
- 315 submarine.

Mai departe s'au distrus încă: vehicule de tot felul, mijloace de luptă cu gazele și în parte de apărare contra gazelor, materii explozibile, reflectoare, instrumente de ochit, telemetre și aparate de reperaj acustic, instrumente optice de tot felul, harnășamente, etc. etc., toate hangarele pentru avioane și dirijabile, etc.

Potrivit asigurărilor solemne date atunci Germaniei, asigurări, care și-au găsit confirmarea chiar în tratatul de pace de la Versailles, aceasta avea să însemne numai un avans, spre a da apoi puțină și celorlalți să desarmeze fără teamă de primejdie. Și în această privință ca și în toate celelalte cazuri, a fost înșelată Germania în chipul cel mai rușinos în încrederea ei în respectarea cuvântului dat. Toate încercările de a aduce, prin tratative de ani de zile la masa de conferințe, realizarea desarmării și pentru celelalte state — cecace n'ar fi fost în adevăr decât un semn de înțelepciune și dreptate, și pe deasupra împlinirea unor obligații luate — n'au dus, precum se știe, la niciun rezultat.

Eu însumi, d-le Roosevelt, am supus spre discuție o serie întreagă de propuneri practice și am încercat să pun la cale o înțelegere, spre a fixa cel puțin o limită generală de înarmare la cel mai redus nivel.

Am propus ca maximum pentru toate armatele 200 000 de oameni, deasemenea desființarea tuturor armelor de atac, distrugerea tuturor avioanelor de bombardament, renunțarea la războiul cu gaze otrăvitoare, etc. etc.

Nu a fost însă din păcate cu puțință să se impună aceste propuneri și față de restul lumii, cu toate că Germania însăși era atunci complet desarmată.

Am supus apoi spre discuție propunerile cu o armată de 300 000 oameni. Cu acelaș rezultat negativ. Am făcut apoi un număr de propuneri separate pentru desarmare, și anume întotdeauna în fața parlamentului german și prin urmare în fața întregii opinii publice mondiale.

Nimeni nu s'a gândit să înceapă nici măcar o discuție asupra acestor lucruri. În schimb însă a început restul lumii să-și sporească și mai mult înarmările, care și până aci erau enorme.

Și abia după ce în anul 1934 mi s'a respins definitiv ultima din propunerile mele asupra unei armate de 300 000 oameni, am ordonat reînarmarea Germaniei, de data aceasta fără îndoială din temelii.

Cu toate acestea nu vreau să fim piedica în calea discuțiilor privitoare la desarmare, la care Dvs. înșivă, D-le Roosevelt, intenționați să participați. Vă rog însă să nu vă adresați întâi mie și Germaniei, ci celorlalți. Eu am în fața ochilor o sumă de experiențe practice și de aceea sunt înclinat spre scepticism atâta timp cât nu văd realizându-se ceva mai bun.

20. D-l Roosevelt asigură însfârșit că e gata să participe la modalitățile practice de stabilire a căilor internaționale de comerț, cu scopul ca orice națiune de pe fața pământului să fie pusă în situația de a cumpăra și vinde cu acelaș drept pe piața mondială și de a avea siguranța că obține materii prime și produse înăuntrul unei vieți economice pașnice.

Răspuns:

Eu cred, D-le Roosevelt, că nu e vorba de a discuta asemenea probleme teoretic, ci mai întâi e vorba de a înlătura prin fapte obstacolele reale ale economiei internaționale. Cele mai rele piedici se găsesc însă chiar înăuntrul statelor. Experiența de până acum dovedește în orice caz că cele mai mari conferințe economice internaționale au eșuat din simplul motiv că statele, fiecare în parte, nu puteau face ordine în economia proprie. Sau că introduceau nesiguranța pe piața financiară internațională prin manipulațiile lor valutare și supuneau mai cu seamă valutele unor neconținute variațiuni. O povară insuportabilă pentru relațiile economice internaționale este deasemenea faptul că în unele țări este posibil ca din motive ideologice să se pornească o campanie sălbatecă de boicotare împotriva unor popoare și a mărfurilor lor, excluzându-le astfel de pe piață. Cred că ar fi un mare merit, d-le Roosevelt, dacă ați înlătura mai întâi prin marea Dvs. influență în Uniunea Americană piedicile care stau în calea unei adevărate vieți economice libere.

Căci credința mea este că în momentul în care conducătorii popoarelor nu vor mai putea pune în ordine producția înăuntrul propriilor state sau nu vor putea stăvili campania de boicot pornită din motive ideologice, care aduce atâta rău relațiilor economice dintre popoare, există și mai puține perspective de a ajunge prin înțelegeri internaționale la rezultate efective pentru îmbunătățirea legăturilor economice. Numai în felul acesta se poate asigura același drept de a vinde și cumpăra pe piața mondială — și anume pentru toți deopotrivă.

Dealtfel poporul german a făcut în această privință propuneri foarte concrete, și ar fi pentru mine o deosebită plăcere, dacă Dvs., Domnule Președinte, ca unul din urmașii fostului Președinte Wilson, ați binevoi a face să se respecte înfățișat

cuvântul, pe baza căruia Germania a depus odinioară armele și s'a dat în mâinile așa numiților învingători. Nu mă gândesc deocamdată atât la numeroasele miliarde smulse Germaniei pentru așa numitele reparațiuni cât mai ales la înapoierea teritoriilor răpite Germaniei.

Căci poporul german a pierdut în Europa și în afară de Europa aproximativ 3 milioane kmp de pământ. Și tot imperiul colonial german nu fusese spre deosebire de coloniile altor națiuni, achiziționat prin războaie, ci prin contracte sau prin cumpărare. Președintele Wilson ne-a dat cuvântul său în clip solemnă că dreptul Germaniei la colonii este supus aceluiaș examen imparțial, ca și dreptul altora. În loc de aceasta, națiunilor, care posedau chiar așa cele mai mari imperii coloniale, li s'a dat și proprietatea colonială germană, expunând astfel poporul nostru unor griji mari, care se fac simțite mai ales astăzi și în viitor.

Ar fi un gest nobil din partea președintelui Franklin Roosevelt, dacă ar aduce la îndeplinire cuvântul președintelui Woodrow Wilson. Aceasta ar însemna o contribuție practică la consolidarea morală a lumii și astfel la sprijinirea economiei mondiale.

21. D-l Roosevelt declară apoi în încheiere că șefii tuturor marilor guverne să se simtă în acest moment răspunzători pentru soarta omenirii. Ei trebuie să asculte rugămințile popoarelor lor și să le apere de haosul războiului care se poate prevedea. Și pentru aceasta aș purta și eu o răspundere.

Domnule Președinte Roosevelt! Eu înțeleg ușor că mărimea imperiului Dvs. și imensa bogăție a țării Dvs. vă îngăduie să vă simțiți răspunzători pentru istoria întregii omeniri și pentru soarta tuturor popoarelor. Eu, d-le președinte Roosevelt, am fost așezat într'un cadru mult mai modest și mult mai mic. Dvs. aveți 135 milioane de oameni pe 9¹/₂ mil. kmp. Dvs. aveți

o țară cu o imensă bogăție, cu tot felul de bogății naturale, suficient de productiv, spre a putea hrăni și aproviziona cu toate cele necesare mai mult de o jumătate de miliard de oameni.

Eu am primit un stat, care datorită încrederii în asigurările obținute din partea celeilalte lumi precum și datorită regimului inferior de conducere democratică se găsea în fața ruinii complete. În acest stat nu trăsesse ca în America 15, ci aproximativ 140 cameni pe kmp. Productivitatea țării noastre nu se poate compara cu productivitatea țării Dvs. Numeroase bogății naturale, pe care Dvs. vi le pune natura la îndemână în cantități nemărginite, nouă ne lipsesc. Miliarde economiilor germane din lungii ani de pace în aur și devize ne-au fost smulse și răpite. Coloniile le-am pierdut. În anul 1933 aveam în țara mea 7 milioane de șomeuri, câteva milioane de lucrători ocupați numai într-o parte a săptămânii, milioane de țărani sărăciți, meseriile nimicite, un comerț ruinat, pe scurt: un haos general.

Eu n'am putut să rezolv de-atunci, Dle Președinte Roosevelt, decât o singură problemă. Eu nu mă pot simți răspunzător de soarta unei lumi întregi, căci această lume nu a luat nicicum parte la trista soartă a poporului meu. Eu m'am socotit chemat de Providență să slujesc numai poporul meu și să-l scot din mizeria sa înspăimântătoare. Eu am trăit în acești 6 $\frac{1}{2}$ ani, care s'au scurs, zi și noapte numai pentru această singură sarcină: să trezesc forțele proprii ale poporului meu față de părăsirea în care-l lăsase toată cealaltă lume, să le sporesc la maximum și să le folosesc pentru salvarea colectivității noastre. Eu am biruit haosul în Germania, am stabilit din nou ordinea, am sporit enorm producția în toate domeniile economiei noastre naționale, am creiat prin încordări extreme materii de substituție pentru numeroasele materii prime ce ne lipsesc nouă, am deschis drum pentru

noui invenții, am promovat comunicațiile, am pus să se construiască străzi uriașe; am pus să se sape canaluri, am înființat uriașe fabrici noi și m'am străduit deopotrivă să promovez și dezvoltarea vieții sociale, a educației și culturii poporului nostru.

Am reușit să introduc din nou în procesul producției utile pe cele 7 milioane de șomeuri, care ne stăteau nouă tuturor la inimă, am reușit să mențin cu toate greutatea țărănul german la brazda sa, iar pe aceasta însăși să o salvez pentru el, am reușit să fac a înflori din nou comerțul german și să promovez în chip uriaș comunicațiile.

Spre a preveni amenințările din partea unei lumi întregi, nu numai că am unificat politic poporul german, ci l-am înarmat militar și am căutat mai departe să înlătur pagină cu pagină acel tratat, care cuprinde în cele 448 articole ale sale cea mai ordinară siluire, ce s'a făcut vreodată popoarelor și oamenilor. Am redat Reichului provinciile răpite în 1919, am readus în patrie milioane de germani nenorociți îndepărtați cu forța de noi, am reconstituit unitatea istorică de o mie de ani a spațiului german de viață, și m'am străduit să fac toate acestea, d-le președinte, fără a vărsa sânge și fără a adăoga deci poporului meu sau altora suferința războiului. Am făcut aceasta, d-le președinte, ca un muncitor și soldat necunoscut acum 21 ani al poporului meu, cu propriile mele puteri și pot să pretind în fața istoriei, să aparțin acelor oameni, care au realizat maximum, ce se poate cere pe drept unui muritor.

Dvs., d-le președinte, aveți, pe de altă parte, o situație cu mult mai ușoară. Dvs. ați ajuns președinte al Uniunii Americane în 1933 când am ajuns și eu cancelar al Reich-ului. Ați trecut astfel dintr'odată în fruntea unuia din cele mai mari și mai bogate state ale lumii.

Dvs. aveți norocul că nu trebuie să lăruiați mai mult de 15 oameni pe km² în țara Dvs. Dvs. vă stați la dispoziție cele mai numeroase bogății din lume. Dvs. puteți asigura prin înfrinderea spațiului Dvs. și prin productivitatea câmpurilor Dvs. fiecărui american de zece ori mai multe bunuri ale vieții, față de ceea ce este posibil în Germania. Natura v'a permis în orice caz aceasta. Cu toate că numărul locuitorilor țării Dvs. este abia cu o treime mai mare decât numărul locuitorilor din Germania Mare, Dvs. vă stați la dispoziție o suprafață de 15 ori mai întinsă. Dvs. puteți găsi de aceea timp și răgaz, în baza proporțiilor întregii Dvs. situații, să vă ocupați cu probleme universale. Și aceasta e desigur un motiv pentru care lumea este pentru Dvs. prea mică, încât ați ajuns să credeți că puteți interveni și acționa pretutindeni cu folos.

În sensul acesta îngrijorările și îndemnurile Dvs. pot cuprinde deci un câmp mult mai mare și mai întins decât pot s'o facă ale mele; căci lumea mea, D-le Președinte Roosevelt, este aceea în care m'a așezat Providența și pentru care sunt obligat să lucrez. Ea este din păcate ca spațiu mult mai îngustă. Ea cuprinde numai poporul meu. Numai cât, eu cred că în felul acesta pot servi mai de grabă ceea ce ne sta tuturor pe inimă:

dreptății, binefacerii, progresului și păcii întregii omeniri.